

STATENKOERIER

UITGAVE VAN HET WIJKOVERLEG STATENKWARTIER

Aan de bewoner van dit huis

Hans Matla,
uitgeverij Panda

Pagina 5

Scholen

Basisschool Statenkwartier

13

Interview

Ab Kettenis

25

Buurtgenoot gezocht

Hulp bij Mantelzorg

*Met deze vrijwilligersfunctie
maakt u twee mensen in
één klap blij.*

Welzijn Scheveningen helpt senioren zo lang mogelijk zelfstandig thuis te wonen.
Met uw hulp gaat dat een stuk prettiger. Helpt u mee?

“Ik ben Jannie (75 jaar) en zorg nu ongeveer drie jaar 24 uur per dag voor mijn man Henk (80 jaar). Ik doe het met liefde, maar soms is het wel zwaar. Ik had weinig tijd om wat leuks te doen voor mezelf, omdat ik mijn man niet alleen thuis wilde laten. Sinds de vrijwilliger 1 keer in de week samen met mijn man gaat wandelen, heb ik weer even tijd om iets leuks te doen. Wat heb ik het bridgen gemist zeg!”

*Dit is een van de
honderd vacatures
op onze website*

Petra Frankfort en Lindsey Grootveld

Meld u aan (070) 416 20 20 info@vrijwilligerspuntscheveningen.nl

www.vrijwilligerspuntscheveningen.nl

VAKMANSCHAP EN EMOTIE

U sloeg zojuist het nieuwe nummer van de Statenkoerier open. Een goed gebaar! De redactie heeft weer met plezier aan dit blad gewerkt.

Er was een opmerkelijk bezoek aan Uitgeverij Panda, op de hoek van de Antonie Heinsiusstraat en de Antonie Duyckstraat. De omslagfoto toont de uitgever en zijn assistent. Op het beeldscherm staat een afbeelding van Olie B. Bommel, door Marten Toonder speciaal voor Hans Matla getekend (de volledige afbeelding staat op pag. 7). De Statenkoerier mocht uit de Collectie Matla putten, waarvoor onze dank. En ja, de kap van de populieren maakte in de wijk heel wat emotie los. Een ploeg houthakkers bereidde het werk stilletjes in de nacht voor en na drie dagen waren de sporen vakkundig grotendeels gewist. De schade leek nog wel mee te vallen. Hoewel, kijk maar eens naar de foto's. Aandacht voor een echte vakman leverde een mooi interview op met Ab Kettenis, die zijn Amerikaanse oldtimers vertoelt. De basisschool aan de Van Beverningkstraat was een bezoek bijzonder waard; wat een plezier om in die school even te mogen rondlopen. BES – waar die naam voor staat leest u in het stuk over zonnedaken.

Er is natuurlijk nog meer lezenswaardigs in deze Statenkoerier te vinden. Er is voortaan ten minste één Bestuurspagina met nieuws vanuit het wijkbestuur, ditmaal de introductie van een nieuw bestuurslid. Als eindredacteur van 2016 neem ik voorlopig afscheid, geef het stokje voor de volgende drie nummers door aan redacteur Menno de Groot en na hem neemt redacteur Jan Bron Dik het voor drie keer over. Zo doen we dat graag in de kernredactie, bij toerbeurt.

Abe van der Werff
Eindredacteur

VAN DE REDACTIE

VACATURE REDACTEUR STATENKOERIER

Rond de kernredactie is ruimte voor nieuwe redacteurs. Inspirerend werk in een goed team! Schrijf jij graag en voel je je betrokken bij het Statenkwartier?

Meld je aan via statenkoerier@statenkwartier.net

Foto cover

Boekverzamelaar en uitgever
Hans Matla en medewerker
Eric Walther bij Uitgeverij Panda

Foto: Abe van der Werff

Colofon

De Statenkoerier is een uitgave van het bestuur van het Wijkoverleg Statenkwartier wijkoverleg@statenkwartier.net (bestuur); statenkoerier@statenkwartier.net (redactie). Jaargang 37, uitgave 2016 – 04.

De Statenkoerier verschijnt viermaal per jaar en wordt gratis huis-aan-huis bezorgd. Oplage 6.500. Verschijningsdatum volgend nummer: Vanaf 20 maart 2017.

De Statenkoerier wordt bezorgd op alle adressen in het Statenkwartier, óók indien NEE-NEE stickers zijn toegepast. Aldus is besloten op de wijkvergadering van 12 november 2013 en opnieuw op 16 november 2016. Veel gebruikers van NEE-NEE stickers ontvangen graag de Statenkoerier maar willen verschoond blijven van overig drukwerk.

Wie geen prijs stelt op de Statenkoerier kan dit melden op info@statenkwartier.net met vermelding van het woonadres.

Vrienden van het Statenkwartier

Bankrek. NL85 INGB 0000175903 t.n.v. de stichting Vrienden van het Statenkwartier, Den Haag.

Redactie Statenkoerier

Jan Bron Dik
Menno de Groot
Marion Petit, contactpersoon bestuur
Abe van der Werff, eindredacteur

Vragen, opmerkingen?

Mail naar statenkoerier@statenkwartier.net
Druk: PrintStudio Statenkwartier BV
Verspreiding: Huis Aan Huis Amsterdam
Vormgeving: Leen van der Heijdt, À la Leen

Advertenties

Voor tarieven en afmetingen:
[Mirjam Kroemer kroemer@kpnmail.nl](mailto:Mirjam.Kroemer@kpnmail.nl)

Bij een jaarcontract betaalt u éénmalig 4 advertenties en krijgt u 20% korting op de totaalprijs. Een jaarcontract loopt van 1 januari t/m 31 december. Advertentietarieven zijn excl. pre-presswerkzaamheden.

Advertenties voor het volgende nummer inleveren uiterlijk 6 februari 2017 bij [Mirjam Kroemer, kroemer@kpnmail.nl](mailto:Mirjam.Kroemer@kpnmail.nl).

In dit nummer

Interview met Hans Matla, uitgeverij Panda	5
Lampionnen optocht	11
Basisschool Statenkwartier	13
Interview nieuw bestuurslid	17
Van de BES	19
Impressie Kunst aan Huis	23
Interview Ab Kettenis	25
Populieren	29
Historie	33
Wijkinformatie	38

Celeste

HAUTE PARFUMS

Acqua di Parma
Annick Goutal
Caudalie
Cire Trudon
Creed
Diptyque
Geo F. Trumper
Leonor Greyl
Lorenzo Villorosi
Mason Pearson
Molton Brown
Parfums D'Orsay
Penhaligon's
Serge Lutens

FREDERIKSTRAAT 963 - T 070 3461487
WWW.CELESTE-PARFUMS.NL

24/7 online

UW SPECIALIST IN MAATWERK TRAPLOPERS

De traploper heeft een comeback gemaakt. Bij ons vindt u moderne, landelijke, elegante, stoere of kleurrijke lopers! In vlakgeweven wol, veloursachtige kwaliteiten of sisal, alles is mogelijk. Wij adviseren u graag over de mogelijkheden. Traplopers geven uw trap een warme, sfeervolle en luxe uitstraling. Ook de traproeden zijn er in vele soorten en maten. Het leggen van een traploper is inmiddels een ouderwetse ambacht geworden. Het maken gebeurt nog op de klassieke wijze; de traploper wordt handmatig ingenaaid aan onze werkplaats. Vervolgens wordt de looper thuis op uw trap vastgezet met roeden. Dit vergt veel geduld en precisie, met de vakkennis van Deco Home Briedé wordt uw trap een kunstwerk. Kom langs in onze winkel en laat u inspireren.

Briedé

Laan van Nieuw Oost Indië 72 (hoek Theresiastraat) 2593 BW Den Haag
Tel.: 070 - 383 82 75, Fax.: 070 - 381 46 37, www.decohomebriede.nl

Hans Matla, uitgever

ZOALS LOUIS COUPERUS AL ZEI: 'ZOO IK IÈTS BEN, BEN IK EEN HAGENAAR.'

Tekst Menno de Groot Fotografie en tekening Abe van der Werff

Op de hoek van de Antonie Heinsiusstraat en de Adriaan Pauwstraat staat een imposant pand dat er zelfs voor Statenkwartierbegrippen indrukwekkend uitzielt. De luxaflex is altijd naar beneden, je vraagt je af of hier soms iets gebeurt dat het daglicht niet kan verdragen. Niets is echter minder waar; hier zetelt Uitgeverij Panda van eigenaar-uitgever Hans Matla. Samen met Eric Walther werkt hij hier aan het uitgeven van luxe uitgaven van klassieke Nederlandse stripverhalen, zoals Tom Poes, Eric de Noorman, Kapitein Rob en Dick Bos. Echt bekend werd uitgeverij Panda met de in 2002 voltooide 40-delige en complete uitgave van alle Bommelverhalen die in de krant zijn gepubliceerd.

Sinds wanneer woon je in het Statenkwartier?

Sedert 2003.

Waarom/hoe ben je hier terecht gekomen?

Omdat mijn vrouw dat wilde. Zij zag via het internet dit huis hier te koop staan. Ik ben geboren en getogen in de Frederikstraat, heb daar altijd gewoond en wilde daar 'met mijn voeten naar voren' voor de laatste keer het huis uit gaan. Maar ja, zij wilde toen alles in haar leven anders en dus wilde ik haar volgen, denkende: 'Als zij hier niet gelukkig is, maar elders wel, dan moet dat maar', en dus hebben we dit pand gekocht en gedurende anderhalf jaar verbouwd en toen zijn

we hier ingetrokken. Helaas is zij anderhalf jaar daarna weggegaan en bleef ik met de jongste twee kinderen hier achter.

Wat vind je van de wijk?

Het is een keurige wijk met allemaal aardige en beschaafde mensen en vol staand met prachtige huizen.

Hoe is de liefde voor strips ontstaan?

Vanaf dat ik plaatjes kon kijken, verslond ik al strips. Mijn vroegste herinnering aan strips stamt uit 1956. Ik was toen zes jaar oud en wij hadden een abonnement op de Donald Duck, dat trouwens

Marten Toonder maakte speciaal voor de collectie van Hans Matla deze tekening

nog steeds loopt, zodat ik waarschijnlijk de oudste abonnee ben. Later kon ik van mijn zakgeld tweedehands Suske en Wiske kopen en Kuifje-boeken. En omdat ik altijd zuinig ben geweest op mijn stripboeken, heb ik ze allemaal bewaard.

Waarom zijn strips goed voor je?

Het bewonderen van strips prikkelt een kind om te lezen, want het wil dan ook graag weten wat die teksten in de plaatjes betekenen. Strips lezen en bekijken is een geweldige stimulans voor kinderen en het is voor de oudere lezer een dierbare herbeleving van de onbezorgde kindertijd. Als je ouder wordt, ga je veel kritischer lezen en zoek je strips waarvan je kunt leren en waarmee je door de werkelijke en fictieve wereld kunt reizen. Of je leest gewoon leuke strips, waar je smakelijk om kunt lachen, of je zoekt filosofische of historische verhalen. Zoals Marten Toonder eens opmerkte: 'Één goede tekening kan meer zeggen dan duizend woorden.' Het beeldverhaal is een prachtige combinatie van twee kunstvormen: de literatuur (het bedenken en uitschrijven van een verhaal) en de grafische kunst (de tekeningen of schilderijen, of soms ook foto's).

“Het beeldverhaal is een prachtige combinatie van twee kunstvormen: de literatuur en de grafische kunst.”

Als een van de mooiste strips noemde je ergens in een interview 'Heer Bommel en de zelfkant'.

Marten Toonder (1912–2005) heeft heel veel prachtige, diepgaande verhalen geschreven en getekend. 'Heer Bommel en de zelfkant' is er daar een van, maar er zijn er nog tientallen, die van een wereldniveau zijn. Maar er zijn ook hartverscheurende, aangrijpende verhalen geschreven en getekend door 'de Rembrandt van het Nederlandse Beeldverhaal' Hans G. Kresse (1921–1992). Dit wonderkind was zo'n virtuoos tekenaar en schilder, dat hij in 1997 postuum alsnog benoemd werd tot erelid van de Nederlandse Illustratoren Club (NIC).

Identificeer(de) je jezelf met een van je striphelden?

Nee, ik ben gewoon mezelf en dat is wel genoeg.

Vanaf 1970 had Hans Matla een Stripwinkel in de Frederikstraat. In de jaren daarna kwamen hier een antiquariaat, een uitgeverij en een stripgalerie bij. Hij bouwde er zijn gigantische stripcollectie op en verwierf naam en faam als de expert van het Nederlandse beeldverhaal. In 2000 stopte hij met de winkel.

Was het beginnen van een stripwinkel/antiquariaat vanzelfsprekend? Wilde je dit altijd al gaan doen?

Tot 1970 werkte ik enkele jaren op diverse kantoren, eerst als jongste bediende en ten slotte als boekhouder: twaalf ambachten, dertien ongelukken. Mijn hartstocht lag toch bij het beeldverhaal in al zijn vormen. Daarom begon ik in 1970 met de tweede stripwinkel in Nederland (en de vierde in Europa) om mijn 2.000 dubbele exemplaren te kunnen verkopen en zo nog ontbrekende strips te kunnen inkopen. Mijn vrouw stond ook enkele uren per dag in het stripantiquariaat en zo konden wij ons jonge gezin (twee dochtertjes) er van onderhouden.

Waarom ben je met de winkel gestopt?

Na dertig jaar had mijn vrouw er genoeg van en wilde ze niet

meer, zodat we in 2000 de deuren sloten, nadat we alles met oplopende kortingen hadden uitverkocht. Ik had toen alleen nog de uitgeverij, begonnen in 1974, met drie man personeel, dus ik had mijn handen wel vol aan het uitgeven van integrale werken van de belangrijkste Nederlandse stripmakers, zoals Marten Toonder (Heer Bommel en Tom Poes), Hans Kresse (Eric de Noorman), Pieter Kuhn (Kapitein Rob), Alfred Mazure (Dick Bos). Ook gaf ik bibliografieën over strips uit, zoals de Bommelcatalogus en de Stripcatalogus, die ik dan ook zelf samenstelde. In die 42 jaar heb ik ruim 400 boeken mogen uitgeven.

Mis je de winkel/contacten?

Jazeker. Ik droom nog regelmatig dat ik in het stripantiquariaat sta en dan heb ik het geweldig naar mijn zin.

In al die jaren verzamelde Hans Matla de Collectie Matla bij elkaar. Het Nederlandstalig beeldverhaal vanaf 1858 (integraal!); 45 ton papier, 600 meter boekenplank gevuld, alles keurig alfabetisch geordend en gerubriceerd. Het oudste stripboek is een exemplaar van 'Meneer Prikkebeen'. In 2014 besloot hij deze Collectie Matla te verkopen. De Koninklijke Bibliotheek is bijzonder geïnteresseerd in dit cultureel erfgoed.

Waarom wil je de collectie verkopen?

Ach, wij allen zijn sterfelijk. De reis is al besproken, alleen is de vertrekdatum nog niet bekend. Dat geldt ook voor mij. Die collectie van 70.000 stripboeken en 100.000 striptijdschriften passen niet in mijn laatste horizontale woninkje. Ik zou graag zien dat mijn levenswerk, waaraan ik meer dan vijftig jaar heb verzameld – de enige volledige collectie strippublicaties van een taalgebied, vanaf 1858 tot 2012 – voor het nageslacht bewaard zou blijven, want het lukt nooit meer iemand om ruim anderhalve eeuw beeldverhalen bijeen te krijgen. Het zou vreselijk jammer zijn als de Collectie Matla uiteen zou moeten vallen. Daarom hoop ik dat zij een plaats zal mogen krijgen in de Koninklijke Bibliotheek, zodat men in de komende eeuwen alle Nederlandstalige strippublicaties kan blijven bewonderen.

Ben je nu toch weer 'stiekem' strips aan het verzamelen?

Tja, het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Ik heb een bescheiden 'schaduwcollectie' met mijn persoonlijke favorieten, slechts een paar honderd boeken. En soms vind ik nog wel een stripblaadje dat nog ontbrak en dat koop ik dan wel en voeg het alsnog toe aan de Collectie.

Veel stripspecialzaken hebben het moeilijk. Hoe zie jij de toekomst voor strips? Is de strip door de huidige zap-cultuur nog wel levensvatbaar?

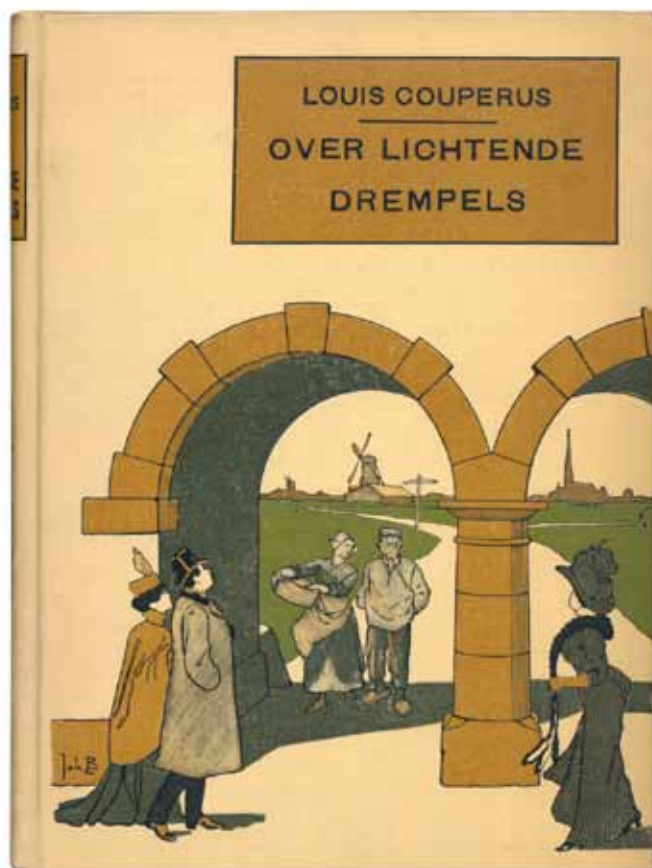
Beeldverhalen zullen altijd gelezen en bekeken worden, of dat nu op papier is of door middel van een beeldscherm. Dat is niet zo belangrijk. Mijn taak bleek te zijn dat ik alle strippublicaties bijeen heb mogen brengen, zodat ik niet voor niets heb geleefd.

Naast stripliefhebber is Hans Matla groot liefhebber en verzamelaar van Nederlandse literatuur. Hij bezit een grote verzameling, veelal bibliofiele uitgaven en 1e drukken, van schrijvers als Couperus, Van het Reve en Hermans. Dat zijn collectie bijzonder is moge blijken uit het volgende voorval; toen de Koninklijke Bibliotheek in 2013 een uniek perkamenten uitgave van Couperus' 'Van oude mensen, de dingen die voorbij gaan' wist te verwerven, met 16.770 euro de duurste geveilde Couperus ooit, was de verrassing groot toen Hans Matla meldde dat hij reeds een aantal jaren een zelfde exemplaar in zijn collectie had.

Matla in zijn archief

“Louis Couperus [...] schreef niet alleen Haagse romans, reisverhalen, psychologische en ontwikkelingsromans en gedichten, maar hij deed dat ook als een bijzonder kunstenaar, want zoals hij schreef schilderde hij met woorden.”

Omslag gemaakt door Johan Braakensiek, toegepast op boeken van onder meer Couperus

Je bent een groot liefhebber van de Haagse schrijver Louis Couperus, waarom?

Louis Couperus (1863–1923) was de grootste en veelzijdigste schrijver die Nederland ooit heeft gekend. Hij schreef niet alleen Haagse romans, reisverhalen, psychologische en ontwikkelingsromans en gedichten, maar hij deed dat ook als een bijzonder kunstenaar, want zoals hij schreef schilderde hij met woorden. Je houdt van zijn werk of niet. Ik lees en verzamel zijn boeken dan ook, mede om die prachtige boekbanden die zijn uitgevers indertijd lieten ontwerpen. Ik breng graag orde in de chaos om mij heen en ik ben daarom al twaalf jaar bezig met de samenstelling van de Couperus Catalogus, met daarin alle 650 verschillende edities van zijn werken, zoals die zijn verschenen tussen 1884 en 1925.

Had je niet liever in de Surinamestraat zo willen wonen?

Je bedoelt het ouderlijk huis van Couperus, dat in opdracht van zijn vader in 1884 werd gebouwd en waar Louis het begin schreef van Eline Vere? Natuurlijk, maar de pogingen van het Louis Couperus Genootschap (600 leden) en het Louis Couperus Museum hebben er niet toe kunnen leiden om het pand te kopen en de exploitatie ervan voor de toekomst te doen garanderen. Het is een schande dat voor onze belangrijkste schrijver geen overheidsgeld wordt uitgetrokken. Als ik rijk was, zou ik die taak graag op me nemen, het pand laten restaureren, daar literaire presentaties doen verzorgen, het Museum er in onderbrengen, en zo voort.

De Belgische illustrator Maarten van de Wiele tekende al eens een ministrip, 9 tekeningen, van Eline Vere. Wordt het niet tijd voor het ‘echt’ verstrippen van een boek van Couperus? (Door Matena)

Zo ja, welk en waarom?

Ja, dat zou ik erg graag willen, maar mijn dierbare vriend Dick Matena heeft zo veel werk, dat hij er voorlopig nog niet aan toe komt. Hij zou dat beslist graag doen, hoewel zo'n roman verstrippen, pagina voor pagina, met de integrale tekst, een paar jaar tijd kost. Wie weet is er een literaire uitgever die hem voldoende voorschotten kan geven om zo'n plan te realiseren. Er kan gekozen worden uit een aantal meesterwerken: Eline Vere, Noodlot, Extaze, De boeken der kleine zielen, Van oude mensen..., God en goden, De Berg van Licht, Iskander, noem maar op.

Ik heb met Matena wel de afspraak dat hij voor mij een olieverfschilderij maakt van Louis Couperus. Ik hoop er vurig op dat dat gaat lukken.

Dick Matena, tekenaar van onder meer Tom Poes, jouw voorplat-illustraties voor Tom Poes-boekuitgaven en groot bewonderaar van Hans G. Kresse, zei vorig jaar in een interview met HP De Tijd: ‘Ik leef in een wereld die niet meer de mijne is’.

Heb jij dat gevoel ook (wel eens)?

Natuurlijk is het zo dat, als je ouder en ouder wordt, je de veranderingen in de wereld steeds minder interessant vindt en dat die wereld langzamerhand jou ontvreemdt. Maar dat is niet erg, want volgende generaties nemen de fakkels over. Ik zelf kan niks creatiefs, maar ik heb mijn leven lang genoten van al die schitterende kunstuitingen die gedreven kunstenaars hebben gemaakt: strips, literatuur, muziek, toneel, film, architectuur en wat al niet. Dat is toch geweldig?! Daardoor heb ik niet voor niets geleefd.

Hans Matla bij de start van zijn uitgeverij in de Frederikstraat

Hans Matla (1949)

Burgelijke staat Nog steeds getrouwd...

Kinderen: Vier schatten van kinderen, waarvan één overleden / **kleinkinderen...** Drie prachtige kleinkinderen.

Geen twitter/geen facebook? Nee, hoor. Ik heb een brievenbus, een bejaardentelefoon en een emailadres. Dat volstaat.

Eigenaar Stripantiquariaat/Stripuitgeverij/Stripgalerie Panda in de Frederikstraat 951-959, van 1970-2000.

Hobby's Literatuur lezen, strips lezen, bibliografieën samenstellen, muziek luisteren, talen leren, musea bezoeken, lekker eten.

Uitgeverij Panda

Antonie Heinsiusstraat 21-a
2582 VR 's-Gravenhage
www.uitgeverij-panda.nl

Eerste boek door Hans G. Kresse, gesigneerd

KOERIERTJES

POPPENTHEATER

Kooman's Poppentheater speelt sinds 1969 elke woensdag en zaterdag om 14.30 uur kindervoorstellingen (5+) in het Statenkwartier. Bezoek een voorstelling met uw kind, kleinkind of verjaardagspartijtje.

Frankenstraat 66,
www.koomanspoppentheater.nl
070-3559305

LESSEN OLIEVERF TECHNIEK

Atelier Ineke Toetenel,
Antonie Heinsiusstraat 37
Maandag dinsdag woensdag
11.00-13.30 of 19.30-22.00

Informatie 070-523945 of
inekeschilderlessen@versatel.nl

PROFESSIONAL ORGANIZER

Uw huis, administratie en planning op orde. Wilt u dat? Bel

A professional organizer creates order in your home. Please call

Marjan Engels, 06-4626 1327,
www.marjanengels.nl

ROB DE WINTER – COMPUTER AUDIO VIDEO

Voor al uw oplossingen op computer en televisie gebied.

Bekijk de website voor meer informatie.

www.rob-de-winter.nl
Of bel met rob de winter 06-47873066.

WOONATELIER HORUS

Breitnerlaan 107
25% KORTING OP ONZE VOUWGORDIJNEN.
bel, mail of kom langs voor een vrijblijvende offerte.
WWW.HORUS-ATELIER.NL, 06 45424170

WOONATELIER H O R U S

voor al uw raamdecoratie gevestigd aan de Breitnerlaan 107.(voorheen Weissenbruchstraat 36)
geopend donderdag t/m zaterdag 12-00 tot 17-00
en op afspraak
06 45424170, WWW.HORUS-ATELIER.NL

TEKOO P

NELISSE

MAKELAARSGROEP

WWW.NELISSE.NL

070 350 14 00

HET BESTE VOORNEMEN VOOR 2017

Wilt u uw woning verkopen? Als het aan ons ligt, begint u 2017 uitstekend. Als dé verkoopmakelaar van het Statenkwartier weten wij de hoogste prijs voor u te bedingen. Zelfs buiten kantoor tijden helpen wij u uw huis te verkopen. Hoe? Knip onze poster uit, plak 'm voor uw raam en bel ons binnenkort voor een verhelderend adviesgesprek. Ons telefoonnummer heeft u!

LAMPIONNEN OPTOCHT

Tekst en fotografie Abe van der Werff

Het is 11 november, lampionnen optocht in het Statenkwartier! Dat zal wel van een school uitgaan, denk je dan. Maar nee, het kwam van een particuliere bewoner van onze wijk. Architect Maarten Ruijters namelijk die ook al twee succesvolle puzzeltochten met architectuur-elementen organiseerde. Dezelfde overigens die samen met het wijkoverleg een wandelboek met negen ontdekkingstochten in onze wijk uitbracht. Hij bedacht vorig jaar bovendien de lampionnen optocht. Het wijkoverleg ondersteunt ook dit lampionnen initiatief.

Maarten: "Het werken met kinderen is altijd leuk. Je moet kinderen creatief uitdagen. Als jongen op school ergerde ik me er al aan dat dit nooit gebeurde. Enige tijd geleden hielden we in het Statenkwartier een glas-in-lood route. Een reuze succes. Prachtig die zacht verlichte kleurige ramen in de statige huizen! Zo ontstond de idee om met Sint Maarten – what is in a name – een lampionnen optocht te houden. Wel 200 kinderen deden mee. Ik ontwierp om kinderen te inspireren een lampion op basis van een vierkant en een driehoek. Daarmee kan je enkele tientallen varianten van ruimtelijke vormen

maken. De bouwtekeningen waren dit jaar gratis af te halen bij de Printstudio in de Jacob Gillesstraat. Maar het leukste is natuurlijk wanneer kinderen zelf iets bedenken."

Maarten Ruijters ging ook dit jaar bij de scholen in het Statenkwartier langs. Hij kreeg alle medewerking. Ook leuk voor de kinderen van expats, zo leer je de lokale cultuur beter kennen. Het kan nog verder gaan. Maarten vroeg aan de kunstenaars in het Statenkwartier of zij met zelf gemaakte lampionnen langs de route in het Statenkwartier willen staan op de avond

van de spectaculaire Scheveningen Light Walk op 10 december. Daarover leest u meer In de volgende Statenkoerier.

De avond met de kinderen was weer een echt feestje. Opwinding en gegiechel, zo begonnen de kleintjes aan een spannende tocht door het duister van het Statenkwartier. Op de route brandden hier en daar lampen goed zichtbaar in de huizen. Daar viel wat lekkers te halen! Twaalf prijzen werden gejureerd; Maarten gaat deze gelukkigen over een paar dagen een verrassende tekenles geven.

A1 MAATWERK

AANNEMERSBEDRIJF

keurmerk
kwaliteits
vakman

Kozijnen
Badkamers
Schilderen

Voegen
Timmerwerk
Elektra

Loodgieterswerk
Tegelen
Plafonds en muren

Wateroverlast!

Beste bewoner van het Statenkwartier, Zoals u heeft gemerkt hebben we, de laatste jaren en zeker de laatste maanden, veel meer regen dan normaal.

Wel 20% van onze huizen hebben de laatste maanden lekkage gehad. Wij van A1 Maatwerk hebben waarschijnlijk voor u de oplossing. Die overigens vaak veel minder kost dan de schade die binnen door de lekkage veroorzaakt wordt.

Graag laten we dat bij u ter plekke zien.

Ten Hovestraat 75
2582 RK Den Haag
T: 06 511 246 49
www.a1maatwerk.nl
a1maatwerk@planet.nl

Röttgering Makelaars

Met onze jarenlange ervaring en expertise in onroerend goed, krijgt u van ons het beste advies bij de aan- en verkoop of verhuur van uw woonhuis, villa, flat of étage.

Voor een vrijblijvend gesprek komen we graag bij u langs, maar u bent ook van harte welkom op ons kantoor aan de Breitnerlaan 287.

Maandag t/m vrijdag 8.30 - 17.30 uur

Zaterdag 10.00 - 14.00 uur

Röttgering NVM Makelaars
Breitnerlaan 287
2596 HA Den Haag
telefoon (070) 324 55 66
info@rottgering.nl
www.rottgering.nl

De Statenkoerier besteedt in een aantal artikelen aandacht aan scholen in het Statenkwartier. Er is veel jeugd in deze wijk. Wie denkt dat hier vooral ouderen wonen, heeft het helemaal mis! Na de school Het Mozaïek in de Van den Eyndestraat en de Duitse Internationale School in de Van Bleiswijkstraat in de vorige Statenkoeriers, bezoek ik nu de basisschool Statenkwartier in de Van Beverningkstraat.

BASISSCHOOL STATENKWARTIER

Tekst Abe van der Werff *Fotografie* Jan Bron Dik en Abe van der Werff

Ik kijk eerst eens naar de website van de school en lees:

“Meer dan prestatiegericht. Dat is de missie van onze school. Wij zijn een wijkschool die aandacht geeft aan een brede ontwikkeling van de kinderen. Zo krijgen de kinderen zoveel mogelijk onderwijs ‘op maat’. Om de kinderen de ruimte te geven zich breed te ontwikkelen, richt de school zich op:

- * persoonlijke ontwikkeling,*
- * maatschappelijke en culturele waarden*
- * een goede voorbereiding op weg naar meedoen in de samenleving.”*

Dat zijn stevige woorden. Vroeger werd op de lagere school het onderwijs gewoon zo goed mogelijk gegeven, nu presenteert de basisschool zich met een krachtige visie van waaruit het onderwijs wordt gedoceerd - nee: het onderwijs ontwikkelt zich. Met

deze gedachten loop ik 's morgens vroeg het schoolplein op. Overall vrolijk spelende kinderen. Hartverwarmend. Links van het oude schoolgebouw een kinderopvang, rechts de ingang van de school. Een mooie oplossing. Bij de ingang staat een vriendelijke juf de kinderen een hand te geven, ondertussen nog even in gesprek met een bezorgde ouder. Ik krijg meteen koffie en een zitplaats aangeboden want directeur Daniëlle Samson is nog een momentje in beslag genomen. Kijk, zo'n attente ontvangst lag vroeger misschien minder voor de hand. De tijden veranderen echt en dit blijkt ook in ons verdere gesprek als een belangrijk onderwerp. Naast Daniëlle schuiven nog twee docenten aan: Romina Trombini en Odette Tieleman. We praten honderduit over het onderwijs aan deze school. Een interessante belevenis, deze school. Wat is er dan zo anders?

Oranje-feest Statenkwartierschool, april 2014

Cultuur en sport

Vanzelfsprekend is leervaardigheid belangrijk en natuurlijk let de basisschool Statenkwartier scherp op intellectuele prestaties. Maar de schoolleiding is er van doordrongen dat er naast die prestaties méér is dat in het leven van belang is. Bijvoorbeeld cultuur. En sport. En onderlinge communicatie. De leerlingen krijgen daarom lessen in drama. Ze gaan vaak naar een museum. Er zijn evenementen op het schoolplein, bijvoorbeeld met dans. Groep 8 deed niet lang geleden een groot kunstproject. Na-schools is er opnieuw aandacht voor sport, krijgen kinderen de kans om Spaans te leren, of Frans of extra Engels. Er waren ouders die naar lessen Chinees informeerden. En lekker ouderwets maar daarom niet minder, er was een korfbaltoernooi en dan bestaat het team uit jongens én meisjes. Per jaar besteedt de school een hele week alleen maar aan muziek, of theater of het maken van een landkaart. Het rooster staat dan even op een laag pitje. Zo'n week eindigt steevast met een presentatie aan de ouders. Wat een feest. Het mooie is dat de leerprestaties zo alleen maar gestimuleerd worden.

Brede oriëntatie

Is dit normaal op een basisschool? Iedere school zal zich ook toeleggen op culturele en sportieve prestaties. Bij de basisschool Statenkwartier lijkt het echter wat verder te reiken. Hoe komt dat? Misschien, opperen de docenten voorzichtig, omdat veel ouders uit de wijk komen? Er wonen hier nogal wat hoog opgeleiden, een aantal van hen is expat. Maar dit is geen volledig antwoord zeggen die docenten meteen, want er zijn ook veel kinderen uit Scheveningen en andere wijken en die kinderen presteren zeker niet minder. Toch helpt het als ouders met hun kinderen af en toe naar een museum gaan, een concert bezoeken, boeken lezen, thuis graag discussiëren. Die kinderen worden nieuwsgierig, gaan wat makkelijker zelf op onderzoek uit. Juist dat

laatste wil de school bij alle kinderen stimuleren: door het onderwijs aan te passen gaan de leerlingen 'ontdekkend leren'. Dat is de kern van het onderwijsbeleid van deze school. Leren wat nodig is voor de toekomst. Dan kan je niet om ICT heen, daarom moet je je breed oriënteren, leren om samen te leren, ook leren om in de aangeboden informatie onderscheid te maken. Als docent moet je hiermee weten om te gaan in een individuele benadering van het kind, want je hebt verschillende niveaus in de klas. Oef! Stelt de school niet erg hoge eisen aan zijn docenten? Nou ja, hoge eisen misschien wel, maar is er nog meer aan de hand.

Vervolgonderwijs

Neem nu de schooltoetsen die tweemaal per jaar worden afgenomen en de eindtoets die eens zal volgen. De Cito Eindtoets Basisonderwijs, afgekort tot Cito, is de eindtoets die leerlingen van het basisonderwijs in groep 8 moeten afleggen. Zo krijgt men een beeld wat het best passende vervolgonderwijs voor de leerling lijkt. Het is een heel zwaarwegend, zelfs bindend advies van de school aan de ouders en hun kind. De Statenkwartierschool scoort hiermee nu op landelijke schaal als één van de beste. Dat plaatst de school onder een competitieve druk - je wilt deze reputatie natuurlijk nooit meer verliezen. Toch is dit niet het grote eindresultaat waarop de school boogt. De leerkrachten praten liever met de kinderen zelf: "Wat is je doel?" en "Waar wil je beter in worden?" Doelen kunnen ook voor een kortere termijn zijn want de vraag naar wat je later wil worden reikt wel erg ver in de toekomst. Een gesprek als dit zet de school steeds vroeger in, nu begint men ermee in groep 5 maar dat wordt straks nog wat eerder. Zo probeert de school het kind 'eigenaar te maken van zijn eigen leerproces'.

Nog zo'n markante uitspraak: 'schooltje spelen' en na een jaar maakt de docent de eerste 'afspraken' met het kind. Daarom voert de school 'ontwikkelgesprekken' met de ouders en hun

kind. Afspraken? Ontwikkelgesprekken? Ik sta met mijn oren te klapperen. Kijk, illustreert Daniëlle met brede armgebaren, het kind zit hier en wil daar naar toe. Dan moet het doelen weten te halen en dat gaat niet zonder de ouders erbij te betrekken. Over dit onderwerp is veel te doen, er zijn speciale studiedagen over 'kind-ontwikkel-gesprekken'. Gelukkig maar, niet alleen de ouders moeten veel blijven leren maar de leerkrachten net zo goed. Onze tijd eist dit.

Gedragsproblemen

Wat is er in de dagelijkse onderwijspraktijk nog meer gaande? Er is een onderwijsinspectie met alle begrip voor de constante verandering in het onderwijs. Ieder jaar maakt de school een nieuw document. Er volgen actielijsten uit, dan kan je na een jaar zien wat is gelukt en wat nog niet. Intussen ervaart de school een bijzondere vorm van werkdruk, namelijk de maatschappelijke opdrachten die wel eens al te makkelijk in het onderwijs worden neergelegd. Een voorbeeld. Ouders verwachten soms dat gedragsproblemen bij hun kinderen op school worden verholpen. De school werkt voluit aan het goed functioneren van ieder kind, maar de eigen verantwoordelijkheid van de ouders moet natuurlijk primair blijven. Bij ernstige gedragsproblemen is speciaal onderwijs nodig, of specialisten zoals kinder-ergotherapeuten en dat kan een gewone school niet bieden.

Ontdekkend leren

Weet u wat mij bij deze school ook zo trof? Dat het 'ontdekkend leren' zo sterk in de hand wordt gewerkt door ICT. De docent

vraagt bijvoorbeeld aan een groepje kinderen: wie was Willem van Oranje? Dat gaan die kinderen dan zelf uitzoeken. Er zijn apps die dit ontdekkend leren makkelijker maken. De leerlingen delen onderling in kennis en beantwoorden de vragen wie (Willem van Oranje) en wat (prins van Oranje) en hoe (de Spaanse koning versus de Nederlanden). Het zelf presenteren van de onderzoekresultaten gaat met power point techniek. De school ziet dit eenvoudig als een 21^e eeuwse vaardigheid. Je kunt immers niet weten welke baan je over 40 jaar uitoefent.

“Een goede voorbereiding op weg naar meedoen in de samenleving.”

Gezonde school

De Statenkwartierschool ziet zich ook als de Gezonde School. Gezonde voeding en veel bewegen. Maar wat 'gezond' nu eigenlijk is wordt duidelijker in discussie over bijvoorbeeld traktaties op school en de werking van voeding op het lichaam. In die zin werkt de school mee aan de bewustwording van de ouders. Daarnaast is er de Vreedzame School. Wanneer de school midden in de samenleving wil staan moet die school ook opleiden tot die samenleving. Twee hoogst interessante onderwerpen waarmee deze school volop bezig is.

Ik moet afscheid nemen van mijn gesprekspartners en kijk om in bewondering voor de inspiratie waarmee docenten in deze school – en dus in onze samenleving - staan.

Laatste dag van het schooljaar, alle tassen de lucht in. Hoera, zomervakantie!

Als Van Duijne het hangt, dan sluit 't

Vanaf 1919 dé vakkundig specialist voor uw complete **WONINGINRICHTING**.

Onze gordijnen, vitrages, lamellen, raamdecoraties en zonweringsproducten zijn de beste in hun soort. Wij helpen u bij het bepalen van uw keuze. Het meten, maken en plaatsen van de gordijnen gaat in overleg en naar de wens van de cliënt.

P.J. van Duijne

INTERIEURVERZORGING

Badhuisstraat 137-139 070-355 95 58

WEBSITE: www.pjvanduijne.nl EMAIL: info@pjvanduijne.nl

Hier had uw advertentie kunnen staan!

Ook adverteren in de Statenkoerier?

Formaten (breed x hoog) en tarieven per plaatsing:

1/1 pagina 185 x 251 mm € 550,00 (omslag € 750,00)

1/2 pagina 185 x 123 mm € 375,00 (omslag € 550,00)

1/2 pagina 90 x 251 mm € 375,00 (omslag € 550,00)

1/3 pagina 185 x 80 mm € 250,00

1/3 pagina 90 x 165 mm € 250,00

1/6 pagina 90 x 80 mm € 120,00

Mail voor meer informatie: kroemer@kpnmail.nl

PERSONEN- EN FAMILIERECHT NALATENSCHAPPEN ONROEREND GOED ONDERNEMINGSRECHT

NOTARIAAT DE GIER

STATENLAAN 1
2582 GA DEN HAAG

T 070 306 04 57
INFO@NOTARIAATDEGIER.NL

VOOR MEER INFORMATIE:
WWW.NOTARIAATDEGIER.NL

DÉ ACTIEVE MAKELAAR IN HET STATEN- KWARTIER

www.korffdegids.nl

 Korff de Gids
Makelaardij

Funda klant-
tevredenheid:

9,0

Van Boetzelaerlaan 1 | 2581 AA Den Haag | T 070-3558400 | info@korffdegids.nl

MICHA DE JONG

Tekst Menno de Groot

Boudewijn de Blij was 6 jaar bestuurslid van het wijkbestuur. Tijdens de wijkvergadering op 16 november j.l. heeft hij afscheid genomen. Micha de Jong volgt hem op. Wij stelden Micha vast een aantal vragen.

Hoe lang woon je al in het Statenkwartier?

Wij wonen hier sinds 2010. Eerst huurden wij een verdieping aan de Van Boetzelalaan. Na 4 jaar huren hebben we de toenmalige eigenaren gevraagd of we het (hele) huis mochten kopen. Hiervoor hebben we het huis ontsplitst en als één geheel gekocht. We onderhouden nog steeds contact met de vorige eigenaren

Wat is jouw indruk van het Statenkwartier?

Bij mij komen als eerste de hoeveelheid groen en de sfeervolle huizen op. Ik vind de betrokkenheid van de bewoners erg groot. Het bruist, maar is tegelijkertijd ook een prettige en rustige plek om te wonen.

Was je al actief in de wijk?

Niet echt. Ik ben naar een vergadering van de klankbordgroep met wijkbewoners over de tramverbinding naar Scheveningen-Haven geweest. Ook ben ik wel eens naar een wijkvergadering geweest.

Hoe wist je dat er een functie binnen het bestuur vrij kwam?

Ik kijk regelmatig op de site van het Statenkwartier. Daar zag ik dat de functie voor bestuurslid duurzaam en groen vrijkwam.

Waarom besloot je te solliciteren?

Ik werk als consultant voor het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN). Hier ben ik voornamelijk op internationaal (ISO) vlak bezig om innovatie ten aanzien van energievraagstukken en duurzaamheid te bevorderen. Daarnaast maak ik deel uit van een Europees onderzoeksproject waarbij de weerbaarheid van Europese steden ten aanzien van het veranderende klimaat onderzocht wordt. We zoeken bijvoorbeeld oplossingen om wateroverlast te voorkomen. Mijn werk is redelijk theoretisch. Ik zou mijn kennis graag in praktijk brengen en waar kan dat beter dan in mijn eigen leefomgeving.

Hoe is de sollicitatie(procedure) verlopen?

Allereerst heb ik contact gezocht met de secretaris waarna afgesproken werd om een sollicitatiebrief en CV te sturen. Daarna ben ik op gesprek geweest met Boudewijn de Blij (mijn voorganger) en Jorien Jansen. Dat was een leuk gesprek waar we kennis met elkaar hebben gemaakt. We hebben het gehad over onderwerpen die relevant zijn voor Groen en duurzaamheid in het Statenkwartier.

Wat wordt jouw taak binnen het bestuur?

Ik ga mij bezig houden met de onderwerpen groen en duurzaamheid. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op de herinrichting van de Frederik Hendriklaan en de Willem de Zwijgerlaan met het bijbehorende groen, maar ook op bijvoorbeeld plaatsing van ondergrondse afvalcontainers en vele andere onderwerpen.

Wat is er niet in orde volgens jou in het Statenkwartier? Waar schort het volgens jou aan?

Ik vind het beter om te benadrukken dat er al heel veel wél in orde is. Dat betekent niet dat ik achterover zal leunen. Er zijn altijd verbeterpunten en ik hoop door de grote betrokkenheid van wijkbewoners hier gezamenlijk aan te werken.

Wat kunnen wij als wijkbewoners, volgens jou, zelf doen?

Wijkbewoners hebben bij uitstek de mogelijkheid om iets te doen als het om groen en duurzaamheid gaat. Neem bijvoorbeeld de (stads)tuin. Steeds vaker zie je dat deze betegeld is. Niet goed voor het milieu. Bovendien veroorzaakt het wateroverlast doordat regenwater niet kan wegzakken. Zo zijn er tal van andere voorbeelden zoals afval scheiden, groene daken, enz. waarbij men zelf verantwoordelijkheid kan nemen. Daarnaast denk ik dat de rol van de particulier steeds groter wordt door bijvoorbeeld eigenaar en beheerder te zijn van eigen opgewekte energie.

Wat zou jij willen aanpakken in het Statenkwartier?

Lastig om een specifiek onderdeel te noemen. Groen en duurzaamheid omvat zoveel en het één is niet belangrijker dan het ander. Ik zou zeggen het bevorderen van de hoeveelheid groen en duurzaamheid in de brede zin. Om de impact hiervan te vergroten zie ik het belang in van samenwerking met bijvoorbeeld Duurzaam Den Haag en initiatieven in andere wijken.

Wat hoop je bereikt te hebben over 4 jaar?

Dat we ons als wijkbewoners bewust zijn van de rol die we afzonderlijk hebben en gebruik maken van de mogelijkheden die er zijn om groen en duurzaamheid te bevorderen. Ik hoop dat we over 4 jaar een slag hebben gemaakt om energieneutraal te worden. Daarnaast vind ik belangrijk dat het groen in de openbare delen niet afneemt.

Micha de Jong (32)

Getrouwd met Anne Olde Loohuis en kind op komst / Sociologie aan de Universiteit van Groningen / Consultant Energie bij NEN. Reizen, voetbal (en vooral de gezelligheid eromheen) / Geen twitter wel facebook.

Thuiszorg die bij u past

De 4 zekerheden van Evita Zorg

- 1 altijd en direct inzetbaar
- 2 alle zorg en ondersteuning thuis
- 3 vaste zorgverlener die bij u past
- 4 volgens afspraak op afgesproken tijd

Evita Zorg levert ook thuiszorg in het Statenkwartier, bel voor informatie met onze wijkverpleegkundige.

Van Alkemadelaan 315
2597 AJ Den Haag
t 070-3141600

info@evitazorg.nl
www.evitazorg.nl

Yoga groeps- & privé lessen
Ten Hovestraat 8 | Den Haag
06 237 387 51 | yogashala.nl

Yogashala.nl
have a look inside

Masman Bosman accountants & belastingadviseurs

Masman Bosman is:

- Geïntegreerde aanpak
- Multidisciplinaire financiële dienstverlening
- Helder totaalresultaat

T. 070 - 33 80 500
Eisenhowerlaan 124
2517 KM Den Haag

www.masmanbosman.nl

Wij staan voor:

- Geïntegreerde benadering bij het oplossen van financiële vraagstukken
- Multidisciplinaire expertise op hoog niveau
- Persoonlijke benadering en korte lijnen

Tot onze cliënten rekenen wij:

- MKB ondernemingen
- Directeur grootaandeelhouders
- Vrije beroepers
- Stichtingen en verenigingen
- Particulieren

Especially for Expats:

- We provide a full-service concept (tax planning and filing)

Onze dienstverlening:

- Fiscale advisering zakelijk en privé
- Financiële (vermogens-) planning
- Actuele management informatie
- Beoordelen en samenstellen van jaarrekeningen
- Belastingaangiften
- (Wettelijke) controles
- Administratieve ondersteuning
- Secretariële diensten, waaronder een volledig Family Office concept

Vanuit ons kantoor aan de Eisenhowerlaan 124 bedienen wij dagelijks met ruim 35 medewerkers onze cliënten.

Villa Valentijn Den Haag
kinderdagverblijf

Kinderdagverblijf Villa Valentijn Den Haag (1^e kinderdagverblijf in het Statenkwartier) vanaf 1997 uw vertrouwde adres voor kinderopvang kunt u vinden aan de Frankenslag 145 in Den Haag. Ons landelijk registratienummer is 154505420.

Uitgebreide informatie kunt u vinden op onze website, t.w. www.villavalentijn.nl en emailadres info@villavalentijn.nl (zie ook Query code).

Telefonisch zijn wij te bereiken op 0854-890090.

Opvangvormen zijn o.a.: 40-, 48-, 52 weken p/j en flexibel.

Kinderdagverblijf Villa Valentijn Den Haag staat voor knusheid, gezelligheid en geborgenheid. Wij werken horizontaal. We hebben vier groepen in de volgende leeftijd: 3 mnd. - 1 jaar (Roze groep), 1 - 2 jaar (Gele groep), 2 - 3 jaar (Turquoise groep), 3 - 4 jaar (Rode groep). Waardoor we de kinderen op maat tijdens de verschillende ontwikkelingsstadia kunnen begeleiden en de overgang naar de basisschool optimaal is.

Bij Villa Valentijn Den Haag staat de ontwikkeling van het kind centraal.

BUURTENERGIE STATENKWARTIER (BES) BOUWT ZONNEDAK OP HET WORLD FORUM

Na het succes van de coöperatie Zon op Museon, start BES nu met de coöperatie Zon op World Forum. Bestaat het zonnedak op het Museon uit 208 panelen, op het World Forum(WF) is er plaats voor zeker 400. Dit betekent dat ook het aantal huishoudens dat kan meedoen verdubbelt van 20 tot ongeveer 40.

Tekst Menno de Groot *Fotografie* Menno de Groot en Abe van der Werff

Sinds de oprichting op 18 december 2013 heeft BES bijgedragen aan de realisatie van ongeveer 1600 zonnepanelen in het Statenkwartier. De wijk heeft al een van de hoogste concentraties zonnepanelen van Nederland en die wordt nu alleen maar hoger. De jaarlijkse opbrengst van al die panelen tezamen wordt, als het zonnedak op het WF klaar is, ongeveer 2000 x 250 kWh = 500.000 kWh

“Het Statenkwartier heeft al een van de hoogste concentraties zonnepanelen van Nederland en die wordt nu alleen maar hoger.”

World Forum eigendom van de Gemeente Den Haag
Den Haag wil in 2040 een klimaatneutrale stad zijn, alle uitstoot van CO₂ wordt gecompenseerd. Dit is een stad die zo min mogelijk energie gebruikt en schone energiebronnen zoals wind, water en zon stimuleert. De gemeente beseft heel goed dat haar doelen alleen gehaald kunnen worden als zij brede steun binnen de samenleving heeft. Het initiatief van BES sluit hier dan ook naadloos bij aan.

Voor wie

Het project is uitermate geschikt voor mensen die geen panelen op hun dak willen of daar geen mogelijkheid voor hebben. Denk daarbij aan bewoners die eigenaar zijn van een flat, appartement of een boven- of benedenwoning. En toch geïnteresseerd zijn in zonnestroom vanwege het baas zijn over je eigen elektriciteitsvoorziening, het duurzame karakter en het aantrekkelijke financiële rendement?

Wel moet je in het postcodegebied, of één van de aangrenzende postcodegebieden, van het Statenkwartier wonen. Door aanpassing van regelgeving kunnen bewoners van Scheveningen nu ook meedoen.

Waarom

BES heeft naast het geven van voorlichting op het gebied van duurzaamheid als doel gesteld om samen met bewoners van het Statenkwartier projecten te realiseren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie.

Zonne-energie is stukken beter voor ons milieu dan fossiele brandstoffen. Bij fossiele brandstoffen hebben we daarbij het probleem dat de brandstoffen langzaam op raken. Brandstoffen als olie, steenkool en gas raken langzaam op en dat komt niet

ten goede aan de aarde. Daarnaast verminder je zo de CO₂ uitstoot.

Financieel is het ook aantrekkelijk. De terugverdientijd van panelen ligt momenteel rond de 7 jaar. Het verwachte financiële rendement op ongeveer 5%, veel hoger dus dan je nu krijgt van je spaargeld op de bank. Daarnaast word je minder afhankelijk van energieleveranciers.

De investering

BES verwacht dat de all in kosten van een paneel rond de €335,- per stuk liggen. Met 10 panelen dekt een gemiddeld huishouden van 2-4 bewoners ongeveer 70% van de jaarlijkse stroombehoefte.

Als je teveel jaarlijks zou opwekken wordt dit tegen een vast bedrag teruggeleverd aan het net.

We willen stroom van ZonopWF voor de zomer-vakantie van 2017

Met ZonopMuseon heeft BES veel ervaring opgedaan. Veel

onverwachte technische- en administratieve hobbels moesten hier genomen worden. Nu we deze kennis voorhanden hebben denken we het traject ZonopWF sneller te kunnen afleggen. Vóór de zomervakantie van 2017 willen we klaar zijn.

Je kunt nu zonnepanelen reserveren

Je kunt meedoen door een mail te sturen naar onderstaand e-adres. Ook kun je hier informatie over BES en het project aanvragen.

Omdat BES steeds weer merkt dat bewoners wel graag willen verduurzamen maar niet weten waar ze moeten beginnen hebben we het laagdrempelige project **BEStE Buurman/vrouw**. Op verzoek komt een buurtbewoner langs om de mogelijkheden van verduurzamen samen met je door te nemen. Dit is gratis en kost een uur tijd. Bovendien krijg je het advies in de vorm van een stappenplan gepresenteerd.

Contact met BES

info@buurtenergiestatenkwartier.nl

www.buurtenergiestatenkwartier.nl

Opbouw voor zonnepanelen op dak World Forum

Arent Nederlof Hans Korff de Gids Carolus Delbeek

OOSTERHOF
makelaars

Koninginnegracht 34
2514 AC Den Haag
070 - 302 25 25

E-mail: info@oosterhofmakelaars.nl
Website: www.oosterhofmakelaars.nl

Aankoop en Verkoop Huur en Verhuur Taxaties

Sales and purchase services Appraisals Rentals Consultancy

Meesters in Makelen
óók in het Statenkwartier!

Met passende zorg, langer
zelfstandig en thuis bij Oldael

Zorggroep Oldael beheert twee woonzorgcentra in goede wijken in Den Haag, met ruime appartementen, een eigen keuken en begeleiding, zorg en verpleging op maat. U bent van harte welkom voor een rondleiding in **Aelbrecht van Beijeren** (Benoordenhout) en **Oldeslo** (Duttendel).

Bel voor een afspraak of meer informatie met onze cliëntadviseur op **070 - 530 05 08**

www.oldael.nl

PC LOOPT NIET LEKKER? Tijd voor PC Refresh! 😊

Pc + laptop reparatie

Computerverkoop

Apple reparatie

Hulp op locatie

Voor elke pc of laptop een oplossing,
particulier, ZZP én MKB!

Gratis
diagnose!

070 220 00 01

www.pcrefresh.com

**VRIENDEN VAN
MUSEON EN
OMNIVERSUM**

De winkel van het Museon is geheel vernieuwd en
hoewel verplaatst van de hal naar het museum zelf,
nog steeds direct bereikbaar vanuit de hal.

Kom vooral eens langs om te kijken.
En bent u op zoek naar een cadeau of naar een leuke
ansichtkaart kom dan zeker langs.

Museon Stadhouderslaan 37

De winkel is open van dinsdag t/m zondag van 11.00 - 17.00 uur
(en op maandag tijdens de schoolvakanties).

“Als ik nu eens zou stoppen met werken, kan ik dan blijven leven zoals ik nu doe?”

Geef toe, heeft u zichzelf deze vraag nooit gesteld? Ook wanneer je elke dag met plezier naar je werk of eigen onderneming vertrekt, en soms pas in de late uurtjes moe maar voldaan weer naar huis gaat, komt die vraag wel eens bij je op. Zelfs in het geval dat u aan minder werken niet moet denken, is het een prettige gedachte om te weten waar je financieel staat. Om te weten welke mogelijkheden je hebt.

Het is een beetje zoals veel mensen vakantie vieren: alle faciliteiten en luxe bij de hand, en dan toch vooral een beetje luieren. Niets mis mee. Opties hebben geeft rust. Weten waar je staat helpt om te bepalen waar je naartoe wilt. Om u daar op financieel vlak mee op weg te helpen, introduceren wij Forward planning.

Dit is het moment waarop ik met superlatieven kan strooien: innovatief, dienstverlenend, et cetera. Maar ik gok erop dat u liever boter bij de vis wilt. Daarom een helder voorbeeld:

Met 45 jaar oud heeft u de wens om het over vijf jaar wat rustiger aan te gaan doen. Maar uiteraard wel te kunnen leven zoals u dat nu doet. Met € 5.000 extra inkomen per maand moet dat lukken. U heeft € 1.000.000 als vermogen ter beschikking. Hoe lang houdt u dat uit?

Op www.ing.nl/forwardplanning kunt u met een demoversie uw eigen situatie onder de loep nemen. Wellicht werkt u langer door, heeft u meer inkomen per maand nodig of heeft u een groter vermogen. Met scenario-analyse van Ortec Finance berekenen wij wat u van uw vermogen mag verwachten, en welke wensen ermee naar verwachting in vervulling kunnen gaan.

Onze 45-jarige kan, wanneer hij besluit te beleggen volgens een neutraal risicoprofiel, zijn inkomen in een verwachte markt aanvullen tot zijn 85ste levensjaar. Mocht hij iets minder risico op de beurs willen nemen, dan kan hij kiezen voor een defensievere portefeuille. Hierdoor komt het verwachte rendement wel lager uit, waardoor hij zijn aanvullend inkomen naar verwachting slechts kan volhouden tot het moment dat hij 79 wordt.

Op Forward planning zijn wij stiekem best een beetje trots. Om voor onze klanten dezelfde technologie in te kunnen zetten als grote pensioenfondsen, dat is uniek voor de Nederlandse private banking markt. Maar daar stopt het niet wanneer u relatie bij ING Private Banking bent. Want een plan is slechts goed zolang uw leven niet verandert. En laat in het leven nu net niets onveranderlijk zijn...

Het gaat ons om het plannen. Dat is niet voor niets een werkwoord. En iets wat we graag samen met u doen. Omdat u weet hoe u uw leven wilt leven. En wij weten hoe u dat in financieel opzicht het beste voor elkaar kunt krijgen. De Amerikaanse generaal en president Dwight Eisenhower zei ooit: “I have found that plans are useless, but planning is indispensable.” Precies daarom hebben we Forward planning voor u beschikbaar gemaakt. Ga ermee aan de slag op www.ing.nl/forwardplanning, pas uw plannen aan op nieuwe wensen en gebeurtenissen in uw leven, en vindt het overzicht op uw financiële situatie samen met de rust die dat geeft.

Ik ga graag met u in gesprek over uw dromen en doelen. Samen kunnen we wellicht uw toekomst niet voorspellen, maar wel plannen.

Jacomina Martens
Private Banker ING Den Haag (Willem de Zwijgerlaan)
Mobiel: 06 13 18 62 14
Email: jacomina.martens@ing.nl

ING
Private Banking

KUNST AAN HUIS

Hoezeer wij in onze wijk gezegend zijn met veel getalenteerde medebewoners bleek opnieuw bij de recente 'Kunst aan Huis' manifestatie. In het prachtige herfstweekend van eind oktober, waarin ook de tijd weer werd gewisseld, was een kunstwandeling georganiseerd langs een zevental huizen en ateliers in het Statenkwartier.

Tekst en fotografie Jan Bron Dik

Niet ieder jaar wordt een dergelijk groots opgezette kunstwandeling georganiseerd als in het afgelopen jubileumjaar, toen 53 kunstenaars deelnamen aan de 'KunstRoute Statenkwartier'. Nu zochten veertien kunstenaars onder elkaar een collega, waarmee zij zich verwant voelen in persoonlijk en kunstzinnig opzicht. Aldus vormden zij samen een combinatie om te exposeren. Van daar de zeven locaties, die men hiervoor had uitgekozen.

Ondanks de veel kleinere opzet kwam een zeer breed spectrum aan kunstuitingen aan bod: beeldhouwkunst van steen, brons en keramiek, metaalobjecten en -collages, bouwkundige constructies, zgn. assemblages, edel smederij, fotografie, tekeningen, geboetseerde portretten, gebakken of gegoten in beton of brons. En uiteraard ook schilderkunst, een kleurrijk en gevarieerd oeuvre, uiteenlopend van portretten, stillevens, landschappen, realisme, impressionisme, van fantasiewerelden tot abstracten. Het gehele kunstaanbod was creatief en van hoog niveau. Verder bleek de keuze van de kunstenaars die samen als duo's exposeerden, opvallend raak. In sommige gevallen fraai contrasterend, andere combi's juist verrassend complementierend.

Al met al leverde het "een schitterende symbiose" op, zoals een kunstkenner zei. Ook de reacties van de vele lekenbewonderaars die kwamen kijken waren lovend. De gastlocaties waren heel verschillend maar goed met een vlag aan het huis herkenbaar en alle zeven laagdrempelig. Op al de adressen was men welkom en kregen bezoekers behalve uitleg en toelichting vaak ook een hapje en een drankje.

".. een kleurrijk en gevarieerd oeuvre, uiteenlopend van portretten, stillevens, landschappen, realisme, impressionisme, van fantasiewerelden tot abstracten."

Conclusie: beslist een lovenswaardig initiatief, dat een mooie manifestatie opleverde. Kijkt u nog eens op uw gemak en met plezier naar de informatie over het werk van deze deelnemende kunstenaars: <https://www.facebook.com/statenkwartierkunst/>

Kunst is ook spannend voor kinderen

Van der Heimstraat

Prins Mauritslaan

Anthonie Duykstraat

Van Aerssenstraat

Van Boetzelaerlaan

Adriaan Pauwstraat

**FEEST MET
KLASSIEKERS**

KERST
aan zee

**ZUIDER
STRAND
THEATER**

ZUIDERSTRANDTHEATER.NL/KERST

Ab Kettenis

“HET IS HEEL LEUK WERK, MET DIE OUDE AUTO'S”

Tekst Jan Bron Dik Fotografie Abe van der Werff

Ja, verzucht Ab Kettenis als hij liefdevol de mooie rooie Pontiac Silver Stream in zijn garage streeft. “Een pronkstuk. Uit 1948, prachtig jaar. Ook het bouwjaar van mijn vrouw Yvonne. “Ik ben hem weer aan het bijwerken, dat moet af en toe gebeuren. Maar ik heb nu wel eventjes tijd voor dit gesprek. Eerst maar ’s koffie zetten, wilt u ook?”

Ons gesprek vindt plaats op een regenachtige oktobermorgen. Eerder was ik enkele keren langs geweest, of en wanneer het hem schikte. Een gesprek over zijn bijzondere autoschadeherstelbedrijf, met vaak de fraaie oldtimers glimmend mooi voor de deur. Dat kwam vandaag goed uit. Ik ben net gearriveerd als zijn goede jeugdvriend Jack Mesters die vlakbij woont binnenloopt. Ook even koffiedrinken en een praatje. “Kom erbij”, zegt Kettenis. “Leuk voor dit gesprek. Ik heb mooie verhalen, dat weet je”, lacht

hij met pretoogjes. Dat klopt, hij zit boordevol verhalen blijkt al snel. Met veel leuke en anekdotische zijpaden. Toch komt Kettenis altijd terug op de hoofdlijn.

“Uit 1948, prachtig jaar.”

Ab Kettenis (1941) koos op jonge leeftijd de opleiding tot plaatwerker. Na een gedegen leerschool via verschillende plaat-

Ab Kettenis en zijn Pontiac Silver Stream van 1948

werkerijen, huurde hij in 1971 (en kocht een paar jaar later) een lege pakhuysruimte, voorheen taxibedrijf, voorheen paardenstal, in de Van Beverningkstraat 101-a. Hij begon er voor zichzelf en vestigde er een autoschadeherstelbedrijf, dat al snel floreerde. In 1980 kocht Kettenis het naastgelegen pand rechts op nr. 101 zodat er een spuitcabine kon worden gebouwd en het spuitwerk niet meer uitbesteed hoefde te worden. Later werd ook het naastliggende pand links nr. op 101-b aangekocht waar nu twee bruggen en richtapparatuur in de vloer zijn ingebouwd. In totaal is het bedrijf 240 vierkante meter groot.

“Oldsmobil, Pontiac, in de jaren zeventig en tachtig populair in Den Haag, vooral in de Schilderswijk.”

Kettenis' klanten kwamen met auto's van alle merken en jaargangen. Maar oldtimers werden zijn specialiteit, vooral die wagens uit Amerika zoals de Cadillac, Oldsmobile, Buick, Pontiac, Chevrolet. In de jaren zeventig en tachtig populair in Den Haag, met name in de Schilderswijk, waar velen à la F. Jacobse en Tedje van Es in grote, soms gevleugelde Amerikanen reden. Het pand in de Van Beverningkstraat kent maar liefst vier toegangsdeuren. Voor het bedrijf is een parkeerverbod zodat Kettenis daar vaak zijn wagens neerzet of die van klanten. Tot genoegen en bewondering van autoliefhebbers. Hij krijgt veel lovende reacties over zijn auto's. “Ik heb nooit geadverteerd. Mensen komen hier gewoon binnenlopen. Ik heb zo'n 550-600 vaste klanten, altijd volop werk gehad. Ook door mond-tot-mond reclame.”

De telefoon gaat, en Kettenis staat een klant te woord. Meesters grijpt de gelegenheid en steekt de loftrompet over zijn jeugdvriend. “Hij is nog een echte ambachtsman; in de ouderwetse, goede zin des woords. Vroeger werd plaatwerk van auto's niet gauw vervangen. Toen werd veel uitgedekt. Er werden stukken uitgeknipt en ingelast en er werden veel dorpels vervangen. Roest speelde een grote rol, ook bij vrij nieuwe wagens. Plamuur bestond nog maar net, was duur en kon je niet dik opzetten. Dus van dichtstorten was geen sprake. Bij plaatwerkerijen werd goed verdiend. Ab heeft veel aan wagens moeten werken van uitvaartbedrijven. Dat waren praktisch allemaal Cadillacs. Hij leerde er uitdeuken, kloppen, opwarmen, vormen, rondmaken en kreeg volledige beheersing over het materiaal. Ook technisch is hij goed. Zo'n vakman als hij vind je vrijwel nergens meer.”

Aanvankelijk gaat ons gesprek echter helemaal niet over auto's, maar over wielrennen. Over Tom Boone, Mark Cavendish, over Fausto Coppi. Van het wielrennen kennen Kettenis en Westers elkaar. Allebei hebben ze veel koersen gefietst. De naam Kettenis was een grote in de wielersport. Vader Jan Kettenis zat in de selectie van het Nederlands Olympisch team voor de Spelen van Londen in 1948. “Ja, alweer 1948 hè. Maar hij ging niet, mijn moeder kon niet tegen alleen zijn. Jammer hoor, want mijn vader

was beter en sneller dan Gerrit Voorting die in Londen de zilveren medaille won bij de individuele wegwedstrijd.”

Zelf ambieerde Kettenis eerst ook een wielersportbaan. “Ik kon goed fietsen, al was mijn vader beter. Die vond dat ik best talent had, alleen dieper moest gaan.” Toen hij 25 jaar was stopte Kettenis met wedstrijddrijden. In 1971 kocht hij een huis in Naaldwijk. Toen hij dat opgetogen op zijn werk vertelde, ontsloeg zijn baas hem op staande voet en zei: “personeel heeft geen eigen huis.” 's Avonds las hij in de krant dat er pakhuysruimte te huur werd aangeboden in de Van Beverningkstraat. “Ik ben Hagenees maar had geen idee waar dat was. Ik wilde voor mezelf beginnen en heb meteen gereageerd. Weer had ik geluk, een andere gegadigde was ik net voor.”

Zijn zwager maakte hem rond 1991 attent op de grootste autobeurs ter wereld, in Hershey, Pennsylvania, USA. Amerika trok hem niet, maar hij ging er op af. “Ik ben een beetje een avonturier. Ik sprak geen Engels maar vond daar toch mijn weg.” Ab heette daar Albert. Hij vond het prachtig. Hij heeft het 20 jaar lang, ieder jaar, gedaan. Kettenis kocht op de oldtimerbeurs in Hershey de rode Pontiac Streamline, voor de huwelijken van zijn dochters Mandy en Viola, en begon met verzamelen. Hij trok een kring aan van liefhebbers en eigenaren van Amerikaanse wagens die regelmatig bij hem in het bedrijf staan. Kettenis bleek ook sociaal bedreven. “Kreeg veel tips van mensen, waarmee ik mijn voordeel deed. Iemand tipte mij een bedrijf dat goed en goedkoop het invoeren in Nederland regelde van de auto's die ik in Amerika kocht. Meteen ging ik er heen, met een grote taart die ik hier op de Fred had besteld. Nou, dat bleek een super binnenkomer! Maar van trucs hou ik niet, ik ben eerlijk. Heb ook nooit verzekeringsmaatschappijen opgelicht, wat in deze branche soms gebeurt. Belastingen evenmin. Ik heb tegenvallers gehad in mijn leven, maar ook vaak geluk.” “Dat komt door jouw persoon, Ab”, zegt Meesters. “Jij bent vriendelijk en behulpzaam. Hoeveel mensen heb jij hier in de straat al wel geholpen? Met van alles. Als ze thuis een storing hadden, of hun huissleutels kwijt waren? Ging jij weer helpen en met een lasdraadje de deur openmaken.” Kettenis glimlacht. “Da's waar. Ik doe niet alles voor geld. Mijn auto's worden veel gevraagd voor trouwerijen. Laatst nog in Limburg; was een bekende, maar vraag ik niets voor. Maken we een mooi uitje van, vier dagen weg.”

De pers en de TV wisten Kettenis ook te vinden omdat het uniek is dat iemand van 75 jaar nog zes dagen per week met zijn werk en liefhebberij bezig is. “Het is heel leuk werk, met die oude auto's”, lacht hij. “Dingen zelf maken, deuren, bumpers, spatborden, alles. Maar ik doe het wel wat rustiger aan. Inderdaad, het AD heeft driemaal en De Telegraaf eenmaal over mij geschreven. En ik was op TV, in het programma van Maxim Hartman. Geen aardige man overigens, die Hartman. Bluft bij binnenkomst meteen al dat hij 400 vrouwen in bed had. Maar is voor vrouwen helemaal niet aardig. Dat stoort me, ik hou van vrouwen. Met respect, begrijp me goed. Maar ik durf best te vertellen dat er nog onlangs een vrouw hier was, die apart even terugkwam en zei: u bent zo lief, ik wil u nog even een kusje geven.”

AKER UITVAARTEN
onderscheidend, persoonlijk, stijlvol

Overlijden melden?
Bel 24 uur per dag
088-788 0 788

Simone Remmen
06 55 70 66 15

Ilona Molhuysen
06 24 61 12 00

www.akeruitvaarten.nl
Plein 2, 2242 KB Wassenaar

Liefdevolle Zorg in Huiselijke Sfeer

PARTICULIERE
WOON- EN ZORGVOORZIENING
Statenlaan 111 • 2582 GH Den Haag

Zie voor informatie & details
www.huizestatigh.nl
of bel 070 3061702
voor onze uitgebreide brochure

PRESTATIE BOUW
'BETAALBAAR VAKMANSCHAP'

AL 15 JAAR MET SUCCES ACTIEF IN NEDERLAND!
PRESTATIE BOUW IS GESPECIALISEERD IN:

- TOTALE RENOVATIES EN ONDERHOUD VAN WOONHUIZEN EN VILLA'S
- SCHILDER-, STUC- EN TIMMERWERK
- INSTALLATIEWERK
- PROFESSIONELE BOUWBEGELEIDING

BEL VOOR EEN VRIJBLIJVEND ADVIES:
TEL: 06-45444815

huiswerk & bijles

bij AFTER'S COOL

schoolwerk goed geregeld!

Voor leerlingen van o.a. VCL, Maris, Maerlant, HML, Haganum, Vrije School en Sorghvliet van maandag tot en met vrijdag van 13.30-18.30 uur in de Pansierstraat 17-19 en in het Maerlant-Lyceum.

Informatie: Miranda Delis MSc, tel. 070-3319770
scheveningen@afterscool.nl - www.afterscool.nl

AFTER'S COOL

HUISWERK & BIJLES

REMEDIAL TEACHING

DIAGNOSTIEK

**Schildersbedrijf
F.W. Heijstek & Zn.**

Kranenburgweg 17b
2581 XX Den Haag

Tel. 070 - 354 90 08
Mobiel: 06 - 51701393
fheijstek@telfort.nl

Hans Besselink timmer- en meubelmakersbedrijf

Van Beverningkstraat 135 2582 VD Den Haag
070 - 351 41 33 06 - 301 933 12

timmerwerk in en om het huis

meubels op maat en reparatie

www.hansbesselinktimmermeubel.nl

POPULIEREN

Tekst en fotografie Abe van der Werff

Zware machines klaren de klus snel en grondig.

Een jaar lang waren op alle populieren langs de Johan de Wittlaan witte Aviertjes geprikt. Protest, schiet het door je heen als je langs fietste. Die bomen mogen toch wel blijven staan? De afzender van deze papieren voerde actie tegen de voorgenomen kap. Omzagen, alsjeblieft niet, pleeg onderhoud! Het gemeentelijk besluit om 800 populieren in de stad te kappen stond echter als een paal boven water. Zelfs een lange juridische procedure kon dit besluit niet ombuigen. De betrokken wethouder zette toen hard door. De gemeente is immers verantwoordelijk voor schade door vallende takken of erger nog: omvallende bomen. De populieren langs de Johan de Wittlaan grenzen aan een voetpad, een fietspad en een weg met veel autoverkeer. De bomen zijn, althans voor populieren, oud te noemen. Boomdeskundigen vonden ze niet erg best meer, sommige zelfs gevaarlijk. Populieren kunnen zo maar zware takken laten vallen. In het land zijn daar dodelijke ongevallen van bekend. Dus?

Nachtelijke arbeid

Het hoge hek van honderden meters stond er plotsklaps, in de nacht geplaatst. Overal rood-witte linten. Zwart plastic belette het zicht door de hekken. Mannen in gele pakken stonden er grimmig voor. Er gebeurde vast iets engs achter. Wat dan? Dat liet zich gauw raden. Brullende machines met lange grijpparmen, zaaggeknetter. Opeens lege ruimten waar zojuist nog populieren met volle kruinen van de zon stonden te genieten. Een afschuwelijk beeld. Emotionele reacties bij de omwonenden. Moet dat nu zo, waarom geen groot onderhoud aan die bomen? Er was weinig begrip voor de opdrachtgever, een groot bord met wat uitleg ten spijt.

Groenbeleid

Het boombeleid van de gemeente is de laatste jaren van veel kanten gekritiseerd. Prachtige kastanjes en andere bomen moesten wijken voor de vooruitgang: de nieuwe tram, een parkeergarage, de Rotterdamse Baan. En dan nu weer de Johan de Wittlaan. De Bomenstichting liet door deskundigen een eigen oordeel over de populieren geven. Dat gaf een heel ander beeld. Maar de rechter besloot anders, de gemeente kreeg weliswaar enkele kritische opmerkingen te horen maar mocht zijn besluit toch uitvoeren. Had de gemeente inderdaad zorgvuldig gehandeld?

Waarom populieren kappen?

De krant Den Haag Centraal schreef onlangs uitvoerig over de Haagse bomenkap en citeerde een medewerker van Wageningen University & Research. Hij was door de gemeente Den Haag betrokken en adviseert ook Amsterdam en enkele andere gemeenten. Hij zou graag landelijke richtlijnen over populieren maken. "Maar je kan wel stellen", zei de expert, "dat de populieren op een leeftijd van zestig, zeventig jaar gevaarlijk worden. Grote takken kunnen zomaar afbreken, zelfs als de boom er nog goed uit ziet. Daar hoeft het niet eens voor te stormen. Dat heeft puur te maken met de eigenschappen van de populier. De houtstructuur van de populier

is – in tegenstelling tot die van de eik en de beuk – niet sterk." Na de Tweede Wereldoorlog zijn veel populieren geplant omdat het snelle groeiers zijn. "Nu zijn we zestig jaar verder en zitten we met een probleem: heel veel oude populieren, een ingrijpende kaalslag en overal verontwaardigde burgers."

Communicatie overheid - burger

Bekijk je de problematiek van de bomenkap in het algemeen dan zie je – zwart-wit gesteld – de boze burger tegenover de bezwerende bestuurder staan. Den Haag vindt zich zorgvuldig met zijn bomen omgaan, maar slaagt er niet in hierover met de burger bevredigend te communiceren. De avond tevoren een bord plaatsen dat er populieren worden gekapt, ervaart men breeduit als arrogant. En de nachtelijke ingreep met geheimzinnige hekken, een armada aan zware machines en neervallende hoge bomen die er nog indrukwekkend mooi uitzagen, geeft een waar schrikbeeld. Natuurlijk, de gemeente was deze ingreep al lange tijd in het openbaar aan het voorbereiden, maar zo ervaart de burger dat niet.

De plekken in het groen langs de Johan de Wittlaan liggen er nu kaal en verlaten bij. Het zijn grote gaten in het gevarieerde groen. Er komen nieuwe bomen. Die hebben zeker nog dertig jaar nodig om tot wasdom te komen.

"Brullende machines met lange grijpparmen, zaaggeknetter. Opeens lege ruimten waar zojuist nog populieren met volle kruinen van de zon stonden te genieten. Een afschuwelijk beeld. Emotionele reacties bij de omwonenden."

Links boven: Informatiebord van de gemeente. Links onder: Hier stond de imposante rij populieren.

Rechts: Het resultaat. Gekleurde kernen van de populieren zeggen niets over de gezondheid van de boom.

Specialist in **Alfa Romeo**

Onderhoud **Fiat** en **Alfa Romeo**

APK keuringen (*alle merken*) RDW-erkend

Schadeherstel (*alle merken*)

Verkoop nieuwe en gebruikte Alfa Romeo's

Alfa Romeo

Sonoystraat 80 - 90, 2581 VP Den Haag.
Telefoon 070 - 354 18 42

www.italiaautocorse.nl

Tuin inrichten, renoveren of onderhouden...

Ontwerp, inrichting en onderhoud
van tuinen en groenvoorzieningen.

Voor meer informatie:

www.groenspecialisten.nl

Voorburg/ Pijnacker • Telefoon: 015 - 361 09 78

EXCLUSIEF
GESELECTEERD.NL

AD PATRES
uitvaartondernemingen anno 1888

Vanuit een intiem herenhuis in het Statenviertel verzorgt Ad Patres uitvaartondernemingen exclusieve uitvaarten in stijl. Van wat u serveert tot aan de muzikale wensen, wij zorgen ervoor dat de uitvaart geheel volgens uw wensen verloopt.

Een persoonlijk afscheid begint met een persoonlijk gesprek. Dit hoeft niet altijd na een overlijden te zijn; ook vóór een aankomend overlijden kunt u al diverse zaken regelen.

Heeft u er al eens over nagedacht om uw uitvaartwensen vast te leggen? Wij kunnen u een wensencodicil toesturen waarmee u uw eigen uitvaartwensen of die van een naaste kunt vastleggen. Natuurlijk kunnen onze medewerkers u daar bij helpen. Telefonisch of middels een persoonlijk bezoek.

Laat nabestaanden niet voor verrassingen komen te staan, regel dat uw uitvaart financieel gedekt is. Dit kan middels een uitvaartverzekering, maar het is ook mogelijk om een depositospaarrekening bij Ad Patres te openen waarmee u specifiek voor uw uitvaart kunt sparen.

Voor meer informatie of overlijdensmeldingen bel 070 355 64 27 of mail info@adpatres.nl

KIMMEL&CO
MAKELAARSKANTOOR

EXPERIENCE THE DIFFERENCE **ENJOY THE RESULTS**

KOOP EN VERKOOP | HUUR EN VERHUUR | BEHEER EN (NWWI) TAXATIES

Onno de With

Barbara van
Kampen

Sophie Jonkers-
Leembruggen

Marianne de
Bruijn

Wassenaarseweg 31
2596 CE Den Haag

Telefoon +31 (0)70 3 249 249

Fax +31 (0)70 3 244 002

E-mail info@kimmel.nl

Internet www.kimmel.nl

Zorg thuis nodig?

Bel met de Wijkverpleegkundige
van het Statenkwartier

T: 06-82010625

Vestiging Statenkwartier:
Morsestraat 19
2517 PM Den Haag

(070) 379 33 03 / hwwzorg.nl

MajoLien-Stuc

Stukadoors- en Restauratiebedrijf

- Voor al uw stucwerk
- Reconstructie van ornamenten
- Restauratiewerk

S.C.S. Sadhoe

M 06 200 101 54 | Majoliienstuc@casema.nl

www.majoliienstuc.nl

Voor stukadoorswerk in woningen ouder dan 2 jaar slechts 6% B.T.W.
Lid van NOA

De luxe van kwaliteit
krijgt u bij ons gratis

ENERGING
SINDS 1906

www.energing.nl

Saijai Wellness

Authentic Thai Massage & Wellness

WELCOME
7 DAYS A WEEK!

Statenkwartier Den Haag
Willem de Zwijgerlaan 76 B
t 070-2129000

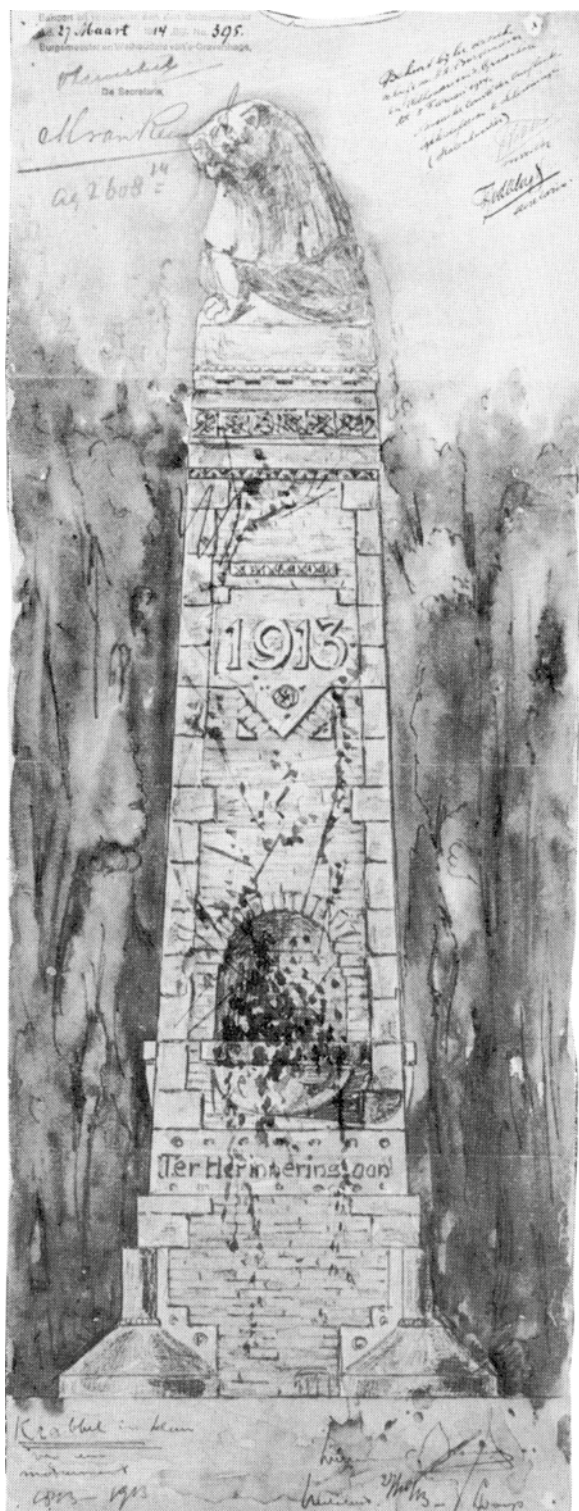
www.saijai-wellness.nl

MET HET MONUMENT VERDWENEN OOK DE HOGE HOEDEN

Tekst Karel Wagemans

Eind 1913 herdacht Nederland het feit dat 100 jaar eerder het Franse juk was afgeschud en de onafhankelijkheid hersteld. Evenals in 2013 werd ook toen de historische landing van de prins van Oranje (de latere koning Willem I) op het Scheveningse strand nagespeeld.

Eerste ontwerp van W.C. Brouwer (1913)

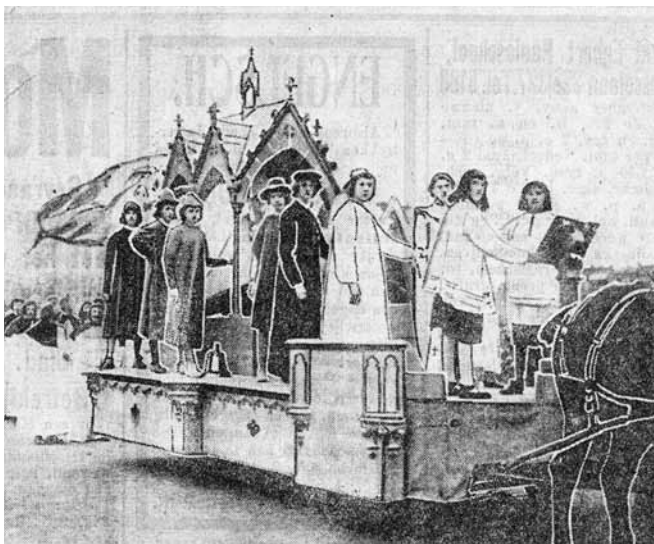
Eind 1913 herdacht Nederland het feit dat 100 jaar eerder het Franse juk was afgeschud en de onafhankelijkheid hersteld. Evenals in 2013 werd ook toen de historische landing van de prins van Oranje (de latere koning Willem I) op het Scheveningse strand nagespeeld. Dat gebeurde op maandag 8 december 1913, waarbij reder Arie van der Toorn (1869-1949) uit de Stevinstraat de rol van de prins voor zijn rekening nam. De dag daarop, dinsdag 9 december 1913, verscheen Van der Toorn opnieuw als zodanig in de historisch-allegorische optocht, die tegen 12 uur 's ochtends in wind en regen voor het Kurhaus was geformeerd. De door de stoet af te leggen route liep deels via Belgisch Park en Statenkwartier en eindigde in de Duinstraat. Vergezeld door vijf muziekkorpsen trok een groot aantal praalwagens, waaronder eentje met het zinnebeeld der natie, de Nederlandse maagd, aan het toegestroomde publiek voorbij. Daaronder bevonden zich – gezeten in een hofrijtuig – ter hoogte van de kruising Scheveningseweg/Frankenslag ook koningin Wilhelmina en haar echtgenoot, prins Hendrik. Beiden toonden zich zichtbaar ingenomen met het gebodene. Toen de optocht het Frankenslag insloeg, klonk een door padvindsters ten gehore gebracht klaroengeschal. Het liep op dat moment tegen twee uur in de middag. Niet veel later werd het Prins Mauritsplein bereikt. En daar werd een pauze ingelast voor een bijzonder moment.

Eerder dat jaar had zich in het Statenkwartier een comité gevormd, dat zich ten doel stelde de toen nog jonge woonwijk te verrijken met een blijvend aandenken aan de viering van een eeuw onafhankelijkheid.

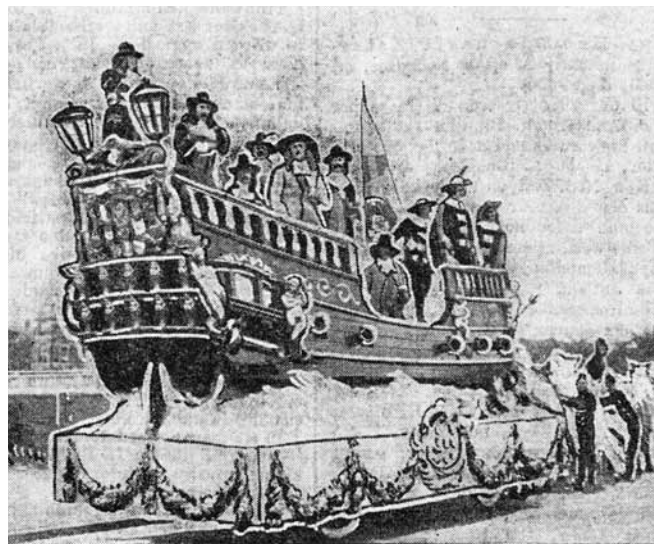
Eerder dat jaar had zich in het Statenkwartier een comité gevormd, dat zich ten doel stelde de toen nog jonge woonwijk te verrijken met een blijvend aandenken aan de viering van een eeuw onafhankelijkheid. Nadat de daartoe gehouden inzameling van gelden in de buurt toereikend bleek, werd besloten dit idee te realiseren in de vorm van een gedenkteken op het Prins Mauritsplein. Het feit, dat vrijwel alle leden van het 15 man tellende comité in de directe omgeving van dat plein woonden en/of werkzaam waren, zal daaraan niet vreemd zijn geweest. Zo woonde voorzitter Fokko Fokkens (1852-1922) op de Frederik Hendriklaan nr. 58. Men vindt daar nu de lunchroom Tasty, vanwaar men nog steeds een fraai uitzicht op het plein heeft.

Uitsluitend gelet op hun maatschappelijke positie vormden van de leden van het comité een nogal gemêleerd gezelschap. Voorzitter

Impressie uit 1913 van de praalwagen van het steenhouders-, metselaars- en klokkengietersgilde (Haagsche Courant).

Impressie uit 1913 van de praalwagen der Nederlandse zeehelden (Haagsche Courant).

Vergezeld door vijf muziekkorpsen trok een groot aantal praalwagens, waaronder eentje met het zinnebeeld der natie, de Nederlandse maagd, aan het toegestroomde publiek voorbij.

Fokkens was tot aan zijn pensionering als koloniaal bestuurs-ambtenaar werkzaam geweest, laatstelijk in de functie van resident van het eiland Madoera in Nederlands-Indië. Secretaris Frederik J. van der Vlugt (1880-1958) was als assuradeur verbonden aan het technisch bureau van zijn zwager, de architect Hendrik Rutgers (1879-1955), op de Frederik Hendriklaan nr. 85. Rutgers was eveneens lid van het comité. Als penningmeester trad de procuratiehouder Diederich C. Schütte (1878-1950) van de Frederik Hendriklaan nr. 140 op. Wat de overige leden betreft, eveneens woonachtig of werkzaam op de Frederik Hendriklaan waren: de sigarenhandelaar Petrus J. Boudier (1876-1944), die er zijn rookwaar verkocht op nr. 113, de tandarts Ernest Cassutto (1873-1934) van nr. 45, diens buurman, de oud-bankier Raphael D. Ferares (1856-1928) van nr. 43, de kapper Jacob Hogetoorn (1877-1933) van nr. 130, de ambtenaar Andreas Kames (1869-1938) van nr. 96 en de verkoper van reisartikelen Dominicus J. Sala (1873-1954), die een winkel had op nr. 115-a. Aan het Frankenslag woonden de touwfabrikant Johan C. Hoos (1873-1945) op nr. 118, de assuradeur Johannes G.R. de Joncheere (1856-1934) op nr. 58, de architect Henricus E.M. Rademaker (1867-1945) op nr. 71 en de aannemer Hendrik van Wort (1860-1923) op nr. 34. Het enige lid van het gezelschap dat op het Prins Mauritsplein zelf woonde – op nr. 27 – was de directeur van de Zuid-Hollandsche Crediet-vereeniging Willem J.J.A. Truffino (1863-1963).

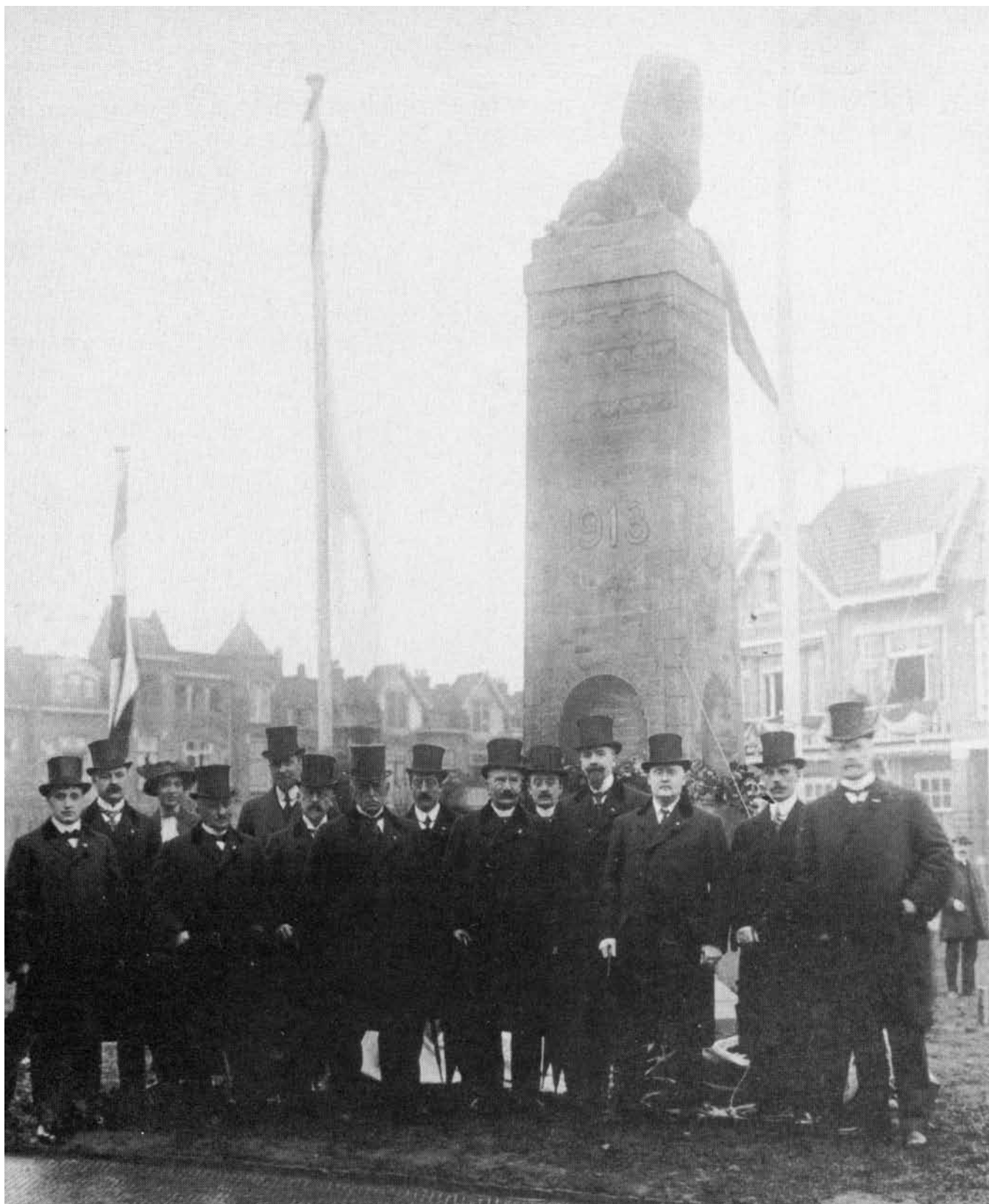
De opdracht tot het ontwerpen van een passend monument werd door het comité uitbesteed aan de in Leiderdorp gevestigde beeldhouwer en aardewerkfabrikant Willem Coenraad Brouwer (1877-1933). Hoewel Brouwer juist in die dagen naam verwierf met zijn in terracotta vervaardigde en in brede kring bewonderde versieringen op de tuinmuren van het eind augustus 1913 in gebruik

genomen Vredespaleis, zou de tijd leren dat hij voor deze klus kennelijk nu juist niet de meest geschikte man was.

Op de dag van de optocht stond op het Prins Mauritsplein alvast een model op ware grootte van het nog te vervaardigen gedenkteken opgesteld. Voordat de stoet met de pseudo-prins van Oranje arriveerde, lieten 13 van de 15 comitéleden – allen gekleed in stemmige overjassen en gedekt met hoge hoed – zich staande voor dit model tussen twee buien in fotografisch vereeuwigen. De plaats van de twee ontbrekende heren op de foto werd ingenomen door een dame: waarschijnlijk mevrouw Fokkens, de knappe en jaren jongere vrouw van de voorzitter. Want voor haar was bij de aankomst van zijne hoogheid de taak weggelegd om deze een mooi bloemstuk te overhandigen.

Wat allen die dag op het plein te zien kregen, werd door Fokkens in zijn toespraak tot prins Willem als volgt verwoord: “Op een obelisk als symbool van de herkrijging onzer onafhankelijkheid, den Nederlandschen Leeuw die ontwaakt, de Fransche overheersching den rug toekeert en met spanning uitziert in de richting van Scheveningen naar de komst van den Prins, die de vrijheid brengt.” Als diens vertolker kreeg reder Van der Toorn vervolgens een glas “eerewijn” aangeboden, dat hij evenals de bloemenhulde van mevrouw Fokkens met een woord van dank ontving. Hierna hernam de optocht zijn weg door de vlaggende wijk – via Frederik Hendriklaan, Statenlaan en Frankenslag terug naar de Scheveningseweg – en dan richting Duinstraat. Aldaar werd de stoet tegen 3 uur 's middags ter hoogte van toenmalig politiebureau en brandweerkazerne ontbonden.

De onthulling van het “echte” gedenkteken op het Prins Mauritsplein stond gepland voor 19 april 1914. Gehoopt werd dat de alsdan jarige prins Hendrik die handeling zou willen verrichten. Hierna zou het monument als geschenk van de wijk aan de gemeente Den Haag worden overgedragen. Onvoorzien in deze programmering was het ingrijpen van de pas opgerichte gemeentelijke Schoonheidscommissie, die ter zake die overdracht een beslissende stem had en na raadpleging allerminst gecharmeerd bleek van Brouwers ontwerp. Qua uitvoering bestond dat uit een met bakstenen bekleedde betonnen zuil van meer dan 5½ meter hoog, rustend op een verhoging en bekroond met de

Het comité tot oprichting van het monument bij de replica: 9 december 1913

Op de dag van de optocht stond op het Prins Mauritsplein alvast een model op ware grootte van het nog te vervaardigen gedenkteken opgesteld. Voordat de stoet met de pseudo-prins van Oranje arriveerde, lieten 13 van de 15 comitéleden – allen gekleed in stemmige overjassen en gedekt met hoge hoed – zich staande voor dit model tussen twee buien in fotografisch vereeuwigen.

Nederlandse leeuw. De vier hoeken van de zuil zouden worden verzacht door versieringselementen in terracotta en elk der zijden zou op manshoogte een naar voren springende en halfronde bloembak krijgen met daarboven het jaartal 1913 en daaronder een inscriptie, verwijzend naar de herdenking van 100 jaar onafhankelijkheid. Een aan de kritiek aangepast nieuw ontwerp van Brouwer vond evenmin genade in de ogen van de Schoonheidscommissie. Ook een derde ontwerp – dit keer van de hand van een medewerker van architect Hendrik Rutgers – kreeg de handen van de commissieleden niet op elkaar.

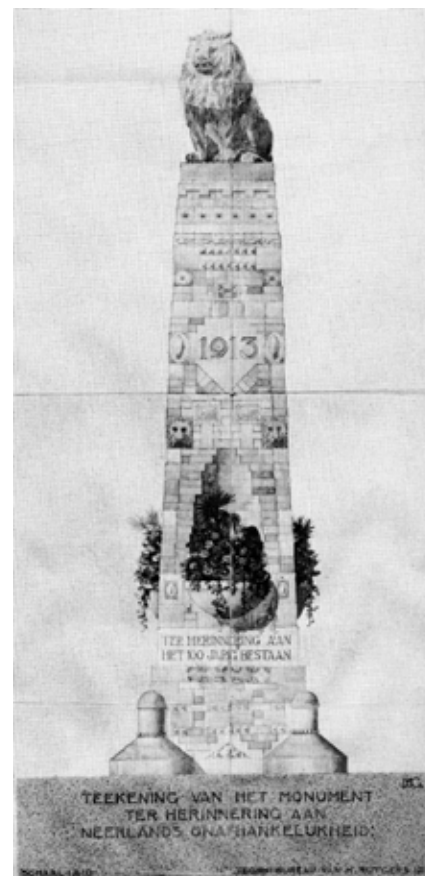
Inmiddels was in augustus 1914 de Eerste Wereldoorlog uitgebroken. Hoewel Nederland buiten dat conflict wist te blijven, had men terwijl rondom de wereld in vlammen opging hier wel ernstiger zaken aan het hoofd, dan te kibbelen over de esthetische uitvoering van een monument. De verdere discussie daarover werd dan ook uitgesteld tot na de beëindiging van de oorlog. Dat gebeurde in november 1918, maar het zou tot mei 1921 duren alvorens de draad van Brouwers ontwerp voor het gedenkteken op het Prins Mauritsplein weer werd opgepakt tijdens een zitting van de Haagse gemeenteraad. Vooral raadslid C.D. Wesseling (1875-1947) van de Rooms-Katholieke Staatspartij nam toen geen blad voor de mond. In zijn – door de pers als moordend omschreven – kritiek op het ontwerp bediende hij zich onder meer van kwalificaties als “een specimen van koekebakkerskunst” en “foeilelijk!” Dat Wesseling in die mening niet alleen stond, blijkt uit de verslaglegging van de bewuste raadszitting in de toenmalige Haagse krant Het Vaderland van 24 mei 1921. Daar valt te lezen: “We [hebben] vergeefs gezocht naar schoonheid van lijn of monumentaliteit van vorm. Inderdaad leek ons de leeuw meer op een gekamden keeshond dan op een verscheurend dier. En dan de bonte kleur van de met tegels gesierde pilaar met zonderlinge versiersels omgeven!”

Het hoeft zodoende eigenlijk geen verbazing te wekken, dat de raad bij stemming van 30 tegen 7 besloot van de aanvaarding van het geschenk van het Statenkwartier en daarmee dus ook van de plaatsing van het monument (met de daaraan verbonden onderhoudskosten) in het plantsoen op het Prins Mauritsplein af te zien. Aan de herinrichting van dat plantsoen zat voor de gemeente overigens nog een

prijkaartje vast van 11.000 gulden – ongeveer zo’n 55.000 euro nu. En ook dat zal wel meegewogen hebben bij de afwijzende beslissing. Ontwerper Brouwer ging via diverse ingezonden brieven aan de couranten nog knap aangebrand te keer, waarbij hij de Schoonheidscommissie verweet zijn oorspronkelijke ontwerp – “eenvoudig en gesloten van vormgeving zonder overdreven pathos” – tot “een belachelijke kroet” te hebben misvormd, waardoor hij zich tot in “het diepst van zijn kunstenaarsziel gepijnigd” had gevoeld. Wat hem betreft, was het thans einde oefening. En dat gold ook voor zijn geesteskind. Brouwers zuil met leeuw op het Prins Mauritsplein is er nooit gekomen.

Maar wat gebeurde er dan met dat monument, dat eind 1917 al klaar was en sindsdien in opslag stond bij het bureau van architect Rutgers op de Frederik Hendriklaan nr. 85? Niemand weet het! In De Maasbode van 24 mei 1921 werd al de vrees geuit, dat “het wel in den tuin van een of anderen O.W.er terecht kon komen!” (Een verwijzing naar de tijdens de oorlog opgekomen klasse van nieuwe rijken, die geldelijk hadden geprofiteerd van de toen heersende schaarste door veelal als handelaar op de zwarte markt woekerwinsten te maken.) Wat betreft de terracotta onderdelen van het gedenkteken lijkt het echter niet onwaarschijnlijk dat die in 1923 zijn hergebruikt bij een der gedenktekens, die dat jaar op diverse plekken in het land werden neergezet om het 25-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina luister bij te zetten.

Verwijzend naar de foto, die op 9 december 1913 werd genomen van de comitéleden, verzameld voor de replica op een druilerig Prins Mauritsplein, merkte raadslid Wesseling tijdens de hiervoor genoemde zitting van de gemeenteraad in 1921 op: “Men kijk eens naar al die hoge hoeden! Waar zijn zij sedert 1914 gebleven, de hoge hoeden? Ik heb den mijnen sedert dien niet meer op gehad!” Met hun hoge hoeden verdwenen ook in de loop der tijd de daaronder staande heren. Als eerste van hen overleed in 1922 de voorzitter van het comité, de oud-resident van Madoera Fokko Fokkens, en als laatste in 1963 te Wassenaar op 100-jarige leeftijd Willem J.J.A. Truffino. Van deze vroegere bewoner van het Prins Mauritsplein kan overigens nog als saillant detail vermeld worden, dat hij in 1923 wegens belastingfraude werd veroordeeld tot 9 maanden celstraf.

Herontwerp door Technisch Bureau Rutgers (1915).

Maar wat gebeurde er dan met dat monument, dat eind 1917 al klaar was en sindsdien in opslag stond bij het bureau van architect Rutgers op de Frederik Hendriklaan nr. 85? Niemand weet het!

Marceline Strumphler

Margot Koesen

Ineke van Mechelen

SALES | RENTALS | PROPERTY MANAGEMENT

Huizen hebben karakters. Bewoners ook. Ze moeten bij elkaar passen. Dat weten wij als geen ander. Wij hebben een lange ervaring en een breed netwerk. Wij kennen onze klanten en weten wat ze willen. En waarom. Daarom zijn wij de beste onderhandelaars, de meest gedegen adviseurs en de meest empathische coaches. Omdat dat is wat ons drijft: uw beslissing er een te laten worden waar u nooit spijt van hebt.

Unique people, unique homes

ESTATA
MAKELAARS O.G.

070 350 70 50 | WWW.ESTATA.NL

Gevraagd: kunst en antiek

Het Venduehuis is sinds 1812 hét adres om uw waardevolle kunst en antiek te veilen.

Neem voor een betrouwbare waardebeoordeling contact op met één van onze gecertificeerde taxateurs.

drs Peter Buurman, Taxateur porselein, aardewerk en Aziatica

Een lavendelblauw
geglazuurde wierookbrander
Qianlong.
Opbrengst: € 7.700.-

Adrien Jean le Mayeur
de Merprès, Ni Pollok.
Opbrengst: € 9.640.-

Een encre de chine
'European subject' bord
met portret van Willem IV.
Opbrengst: € 29.400.-

VENDUEHUIS

Veilingexperts met passie voor
kunst en antiek.

Kunst- en Antiekveiling 25 en 26 januari • Kijkdagen: 20, 22 en 23 januari 2017

Nobelstraat 5, 2513 BC Den Haag • Telefoon 070 365 88 57 • www.venduehuis.com

Service nummers

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Scheveningseweg 303
www.denhaag.nl/contact
 Tel: 14070

Wijkagenten

henry.stegehuis@haaglanden.politie.nl

Welzijn Scheveningen

Algemeen Maatschappelijk Werk
 en ouderenadviseurs
 Tel: 070 - 416 20 20
 Website: www.welzijnscheveningen.nl

Dienstenwinkel

Tel: 070 - 360 14 65

Algemene burenhulp (gratis)

Tel: 070 - 262 99 99

Wijk- en Dienstencentrum Couvéehuis

Frankenslag 139
 Tel: 070 - 3500694
www.welzijnscheveningen/statenkwartier/couveehuis.nl

Wijkbus Groot Scheveningen

Tel: 070 - 3385495 / 070 - 3385496

Spoedeisende huisartsenhulp SMASH

Maandag t/m donderdag 17.00 - 08.00 uur
 Weekeinde: vrijdag 17.00 uur tot maandag 08.00 uur. Tel: 070 - 3469669

Dienstdoende apotheken

Tel: 070 - 3451000

Tandartsdienst

Spoedgevallen nacht - weekend
 Tel: 070 - 3110305

Dierenartsen weekenddienst

Spoedgevallen nacht - weekend
 Tel: 070 - 3110307

Christmas Caroling op de Fred

Zing mee!

Op donderdag 22 december van 19.30 tot 20.30 uur.
 Op verschillende plaatsen op de Frederik Hendriklaan.
Start: Frederik Hendrikplein, bij de Indische Tantes.

Voor meer informatie kijk op: www.statenkwartier.net

Christmas Caroling on the Fred

Join us!

On Thursday December 22 from 7.30 to 8.30 PM.
 On different locations on the Frederik Hendriklaan.
Start: Frederik Hendrikplein, near the statue of the "Indische Tantes"

For more information see: www.statenkwartier.net

GALERIE KOPS EN STATENKWARTIERSE KUNSTENAARS

Tekst Jacintha van Beveren Fotografie Abe van der Werff

Ook kunstenaars uit het Statenkwartier exposeren regelmatig in de nieuwe Galerie van KopS aan de Keizerstraat 71C. KopS, kunstenaarscollectief op Scheveningen, is sinds 2012 actief in de Keizerstraat in tijdelijk leegstaande winkelpanden.

Vanaf 4 november is de galerie gevestigd in het 'monumentale pand' op nummer 71C. Oorspronkelijk was dit een schoolgebouw. Recent was Welzijn Scheveningen in dit pand gehuisvest. Zij zitten sinds vorig jaar in het Couvéehuis. Het pand aan de Keizerstraat was sindsdien leeg.

Dit najaar is hard gewerkt aan het gereed maken van de nieuwe locatie: schoonmaken, overbrengen van het meubilair en de kunstwerken van de ene naar de andere galerie en het inrichten van de nieuwe galerie. In de loop van de jaren heeft de Galerie van KopS een trouwe klantenkring opgebouwd van mensen die regelmatig langskomen op zoek naar originele kunstwerken en cadeaus. Om de twee maanden vinden er wisselingen plaats en worden nieuwe kunstwerken geëxposeerd. Ook kunstenaars uit het Statenkwartier exposeren in de Galerie van KopS

De openingstijden van de Galerie aan de Keizerstraat 71c: vrijdag t/m zondag van 13.00 uur tot 17.00 uur.

Kunstenaars uit het Statenkwartier die ook lid zijn van KopS zijn Sylvia de Boer, Nicolette Bénard, Jacintha van Beveren, Resie Schlooz en Els Carlier.

Galerie Kops

KONINKLIJKE SCHOUWBURG

Paul van Vliet
Alleen op zondag

Verlengd t/m juni 2017!

ks.nl

CATS'HEUVEL APARTMENTS

STATENKWARTIER - THE HAGUE

LUXURIOUS APARTMENTS FOR RENT

RENTAL INFORMATION

Beeuwkes Makelaardij
T 070 – 314 30 00
E claire@beeuwkes.nl
www.beeuwkes.nl

Nelisse Makelaars
T 070 – 350 14 00
E vrolijk@nelisse.nl
www.nelisse.nl

FEATURES

Living area of 89 to 210 sqm – High quality oak
parquet flooring – Fully equipped SieMatic kitchen
Luxuriously appointed bathrooms – Floor heating
Video intercom – Service manager 5 days a week

WWW.CATSHUVELAPARTMENTS.NL